

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.

15
GROSZY

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca.
Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

„Rząd nie prowadzi innej polityki emigracyjnej” -- oświadcza minister kolonii

Interpelacje palestyńskie w Izbie Gmin

Londyn, 26. 5. ŻAT. Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmin poseł labourysta Dawid Adams zgłosił do ministra kolonii interpelację w kwestii obciążonego szedulu emigracyjnego udzielonego Agencji Żydowskiej w formie tak odbiegającej od dotychczasowych szedulów. Interpelant pragnie wiedzieć, czy szedul jest spowodowany tym, że rząd zamierza prowadzić w zakresie emigracji żydowskiej politykę odmienną od dotychczasowej. W odpowiedzi minister zaznacza, że sugestie interpelanta są niesłuszne. Rząd nie prowadzi żadnej innej polityki emigracyjnej. Udzielając nowej kwoty emigracyjnej, Wysoki Komisarz kierował się zrywkowymi kryteriami, uwzględniając zdolność absorbcyjną kraju pod względem gospodarczym.

Liberal Mander: Czy prawdą jest, że Agencja Żydowska odmówiła przyjęcia tego szedulu? Jeżeli zaś tak, to czy minister nie byłby gotów podać powody tego postępowania Agencji Żydowskiej?

Minister oświadcza, iż widział tylko w piśmie doniesienia o tym, że Agencja Żydowska odrzuciła szedul, nie wie jednak, czy doniesienie to odpowiada prawdzie.

Plk. Wedgewood: Czy ograniczenie emigracji żydowskiej nie jest dowodem, że obecna polityka palestyńska rządu okazała się nieodpowiednia?

Minister: Bynajmniej. Polityka emigracyjna administracji palestyńskiej opiera się ściśle na zasadach sformułowanych w liście Mac Donalda do dra Weizmanna z lutego 1932. Polityka emigracyjna pokrywa się z wytycznymi ustalonymi przez ówczesny rząd robotniczy.

Plk. Wedgewood: Skoro stosowana obecnie przez Wysokiego Komisarza polityka okazuje się nieodpowiednia to jak długo jeszcze rząd zamierza ją stosować?

Minister chce udzielić odpowiedzi, speaker jednak przerywa mu i przywołuje następnego zapisanego do głosu interpelanta.

Zakończenie roku szkolnego w szkołach powszechnych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 26. 5. (Sin). Ministerstwo WR i OP wyjaśnia kierownictwom szkół powszechnych, że wcześniejsze zakończenie roku szkolnego dotyczy wyłącznie ostatniej klasy szkoły powszechnej. Zamknięcie roku szkolnego z dniem 16 czerwca ma kończącym szkołę powszechną umożliwić przystąpienie w terminie do egzaminów, bądź też złożenia w terminie świadectw ukończenia szkoły powszechnej przy ubieganiu się o przyjęcie do klasy pierwszej gimnazjalnej. W pozostałych klasach szkół powszechnych rok szkolny zakończony będzie dopiero 21 czerwca.

Posiedzenie komisji oświatowej Sejmu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 26. 5. (Sin). Posiedzenie komisji oświatowej Sejmu wyznaczone zostało przez przewodniczącego posła Pochmarskiego na 31 bm. o godzinie 11. Na posiedzeniu tym poseł Drozd-Gierymski wygłosi referat o noweli do ustawy o szkołach akademickich. W Senacie referować będzie o tej samej ustawie prof. Miklaszewski. Referentem projektu ustawy o PAL został poseł Pochmarski.

Warszawa, 26. 5. (Sin). Posiedzenie komisji administracyjno-samorządowej Sejmu odbędzie się w poniedziałek 31 bm. o godzinie 9 rano. Na porządku dziennym sprawozdanie posła Knebla o rządowym projekcie ustawy o przedłużeniu okresu urzędowania tymczasowych organów ustrojowych gminy miasta Warszawy.

tami zagranicznymi, zaopatrzonymi nadrukiem „Wystawa międzynarodowa w Paryżu 1937”, nie mogą poza oznaczoną wyżej kwotą zł 30 — korzystać z uprawnień, zawartych w paragrafie 12 rozporządzenia ministra skarbu z dn. 24 lipca 1936 r., ani z prawa nabycia zagranicznych środków płatniczych do wysokości równowartości zł 200 na jeden paszport.

Wycieczki ze Stanów Zjedn.

Warszawa, 26. 5. (Sin.) W ciągu lata zapowiedziany jest przyjazd do Polski 6 wielkich wycieczek ze Stanów Zjedn. Wycieczki te organizują m. in. związek kupców polskich w Stanach Zjednoczonych, Sokoli i Związek Podhalan. Ogółem przewidziany jest przyjazd do Polski 1500 turystów. Przybędą oni polskimi statkami do Gdyni i zatrzymają się dłuższy czas w kraju.

Podwyższenie kontyngentu paszportów do Czechosłowacji

Warszawa, 26. 5. (Sin.) Na podstawie porozumienia między Polską a Czechosłowacją, podwyższono obecnie kontyngent paszportów do Czechosłowacji z 5000 na 7000.

Sprawa „Feniksa” na komisji gospodarczej Senatu

Warszawa, 26. 5. (Sin.) Komisja gospodarcza Senatu rozpatrzyła wczoraj projekt ustawy w sprawie towarzystwa ubezpieczeń „Feniks” referowanej przez sen. Głowackiego. Wprowadzone przez komisję poprawki obniżają świadczenia towarzystwa „Feniks” z tytułu ubezpieczenia o 25 proc. oraz obniżają świadczenia w tym wypadku, kiedy składki opłacane były niższe od tych, jakie należałoby wpłacić według zasad technicz-

nych ubezpieczenia. Okres moratorium przedłużono do dnia 1 lipca 1940 r. Poza tym przywrócone zostało prawo tym ubezpieczonym, którzy zaprzestali płacić składki. Ta kategoria ubezpieczonych ma w przeciągu miesiąca kuratorowi „Feniksa” złożyć oświadczenie, że pragnie nadal korzystać z ubezpieczenia i w okresie następnych trzech miesięcy wpłacić zaległe składki.

Ułatwienia dewizowe dla wyjeżdżających na wystawę paryską

Paryż, 26. 5. PAT. Biuro komisji dewizowej zawiadamia, że komisja dewizowa zezwoliła polskiemu instytutowi rozrachunkowemu, oraz upoważnionym przez instytut bankom dewizowym na sprzedaż w czasie od 1 czerwca do 30 listopada 1937 r. osobom, niebędącym cudzoziemcami i legitymującym się paszportami za-

granicznymi, zaopatrzonymi nadrukiem: „Wystawa międzynarodowa w Paryżu 1937”, oraz na przyznawanie tym osobom prawa wywozu do Francji czeków polskiego instytutu rozrachunkowego na Banque Franco-Polonaise w Paryżu — do wysokości frs 1.200 przy wyjazdach indywidualnych, przy podróżach zaś grupowych — frs 800 na każdą wyjeżdżającą osobę i na każdy pełny tydzień pobytu. Szczegółowe przepisy co do sprzedaży wyda polski instytut rozrachunkowy.

Ponadto każda z wyjeżdżających osób, korzystająca z powyższego zezwolenia, może wywieźć bez specjalnego zezwolenia krajowe lub zagraniczne środki płatnicze do równowartości kwoty zł 30. Osoby legitymujące się paszpor-

SUKIENKI dziecięce

tyrolskie (dirndle) modele nadeszły
JULJUSZ NACHT, Kraków, Stradom 5.

APOLINARY HARTGLAS

BALONY PRÓBNE

Pogłoski o rzekomym projekcie Komisji Królewskiej, dotyczącym podziału Palestyny na kantony, tracą coraz bardziej na aktualności. Jak należało przewidywać — okazały się one raczej balonami próbnymi, puszczonymi przez prasę w celu wysondowania opinii żydowskiej i arabskiej, niżli realnymi zamierzeniami. Trzy były balony kantonizacyjne: Palestyna mandatowa podzielona na kantony narodowościowe — mandatowy kanton żydowski obok przyłączenia arabskiego kantonu do niezależnej Transjordanii, i — wreszcie — wąski kanton żydowski o statucie dominialnym, czy nawet w postaci niezależnego państwa, obok niezależnej Transjordanii połączonej z kantonem arabskim, stanowiącym lwią część obecnej Palestyny.

Reakcja opinii publicznej, zarówno żydowskiej, jak i arabskiej, — okazała się w ostatecznym wyniku zadziwiająco zgodna: nie! Żydzi wychodzili z założenia, że projekty kantonizacyjne uszczuplają i tak już uszczuplone prawa nasze, wynikające z Deklaracji Balfoura, godzą w samo założenie sjonizmu, uniemożliwiają rozwiązanie światowego problemu żydowskiego i prowadzą do stworzenia karykatury siedziby narodowej, niezdolnej do zdrowego życia i rozwoju, a ponadto fiksują geograficznie granicę, poza którą osiedlanie się Żydów w celu utworzenia większości etnicznej jest niedopuszczalne. Arabowie znowu upatrywali w projekcie kantonizacji zamach na niepodzielność Palestyny; jak się okazuje teraz, partia Muftiego protestowała i ze względów rywalizacji z Husseinitami: raczej panowanie angielskie w niepodzielnej Palestynie, niż przyłączenie chociażby całej Palestyny do niezależnej arabskiej Transjordanii pod panowaniem Husseinitów, Abdallaha!

Balony próbne kantonizacyjne, zbyt poważnie potraktowane przez opinię żydowską — pękły. I stało się, może być, dobrze, że je potraktowano poważniej, niż na to zasługiwały. Bo jednak czynniki angielskie przekonały się, że dalsze uszczuplenia Deklaracji Balfoura wywołują powszechne oburzenie w świecie żydowskim i wzrost nastrojów antybrytyjskich wśród Żydów, i że szachowanie tego nastroju zapewnieniem, iż podział na kantony wprowadzi uspokojenie w kołach arabskich i zapewni Żydom bezpieczeństwo — jest nie do pomyślenia wobec zdecydowanego oporu Arabów i zapowiedzenia, że dopiero potem rozpoczną oni nową, jeszcze ostrzejszą walkę przeciwko Żydom. Ale fiasco balonów kantonizacyjnych nie zadowolniło Komisji Królewskiej i czynników, grupujących się dookoła niej. W poszukiwaniu rozwiązania trudnego zadania pacyfikacji Palestyny i wyjścia z honorem z zobowiązań, przyjętych wobec Żydów w 1917 roku, wypuszczono ostatnio dwa nowe balony w celu sondowania opinii kół zainteresowanych. Jeden z nich — to plan, podany przez „Sunday Dispatch”, drugi — prawie jednocześnie przez „Daily Mail”. Charakterystyczne dla obu projektów jest to, że każde z odnośnych pism zapewnia, że to jest właściwy plan Komisji i że zaakceptowanie go przez rząd jest nieomal pewne. Świadczy to najlepiej, że mamy do czynienia jeszcze nie z planem — bo nie mogą istnieć, jako pewne, dwa wzajemnie prawie wykluczające się plany — tylko z balonem próbnym w celu wybadania opinii. Opinia żydowska tym razem może się już wypowiedzieć śmiało i kategorycznie.

Wspólną cechą obu projektów jest to, że Palestyna przestaje być krajem mandatowym, a otrzymuje statut dominialny, jako siódme dominium Imperium Brytyjskiego. Wspólną też cechą obu jest, że Palestyna obecna (Cis - Jordania) nie zostałaby rozkawałkowana, lecz stanowiłaby jedną niepodzielną całość. Natomiast różnica polega na tym, że według „Sunday Dispatch” nowe dominium ma posiadać nie tylko charakter dwunarodowy z zaakcentowaniem samodzielności samorządu arabskiego, ale — co więcej — stosunek ilościowy ludności żydowskiej do arabskiej ma być ściśle ustalony; tymczasem według „Daily Mail”, cała obecna Palestyna ma być państwem żydowskim, ze specjalną gwarancją dla mniejszości arabskiej, w odróżnieniu od Transjordanii, która ma być niezależnym arabskim państwem pod rządami Abdallaha. Pewne punkty jak Jerozolima, Betleem i Nazaret, miałyby — ze względu na swój charakter miejsc świętych — pozostać pod mandatem angielskim, a Hajfa byłaby portem międzynarodowym (czytaj: angielskim).

Różnica — pozostanie niewielka, a jednak w istocie swej bardzo głęboko sięgająca. Bo istota zagadnienia syjonistycznego w Palestynie polega na razie nie na tym, czy Palestyna będzie krajem mandatowym, czy dominium, czy kolonią angielską lub

JEDYNA DROGA DO SZCZĘŚCIA

prowadzi przez los z kolektury

BRACIA SAFIER, Kraków
Rynek Gł. 6.

państwem niezależnym, ani nawet może nie na tym, czy ma być państwem jednonarodowym czy dwunarodowym, ile na tym, czy stosunek ilościowy Żydów do Arabów ma być z góry kontyngentowany czy nie. Według wersji ŻAT-a „Sunday Dispatch” podaje że stosunek ludnościowy ma być „ustalony na stałe w stosunku korzystniejszym dla Żydów, niż obecnie” w drodze... uzgodnienia. Korespondent specjalny „Kurjera Warszawskiego” zdradza już nawet tę przyszłą proporcję: stosunek ludności żydowskiej do arabskiej ma się wyrazić w cyfrach, jak 2 do 1.

Czynniki angielskie widocznie uważają, że zapewniając Żydom możliwości utworzenia większości żydowskiej w Palestynie, już uczyniły wszystko, czego Żydzi sobie życzą, i że ogół żydowski tą proporcją 2:1 da się ukołysać. Istotnie, taka pewność posiadania swobodnej możliwości utworzenia ⅔ ludności kraju jest olbrzymim krokiem naprzód nie tylko w stosunku do dotychczasowego systemu, lecz i w stosunku do formuły w relacji ŻAT-a o „uzgodnieniu” — co w przekładzie na język rzeczywistości syjonistycznej oznaczałoby: coroczny targ o przydział certyfikatów. Ale „lepiej” — nie znaczy jeszcze „dobrze”. Ograniczenie imigracji żydowskiej do 66 proc. uzależnienie jej od arabskiego

GOCZAŁKOWICE ZDROJ G.S.I.

Radioaktywna 3% solanka jodobromowa, borowina, inhalatorium, wodolecznictwo, elektroterapia

Leczy artretyzm, reumatyzm, ischias, tabes, choroby serca i naczyń, (arterioskleroza) kobiece i dzieci.

Tanie kuracje ryczałtowe. Dietetyczna kuchnia rytualna. 2687r

stanu posiadania, nawet jako mniejszości, oznaczałoby skrepowanie naszej wolności, naszej ekspansji i naszych możliwości. Powiedzenie z góry, że nie wolno nam przekroczyć pewnego określonego stosunku ludnościowego, uderzyłoby przede wszystkim boleśnie żydostwo golusowe, które — zwłaszcza przy obecnej ciężkiej koniunkturze w krajach Europy Wschodniej — rwie się do emigracji. Pragnąc umożliwić wychodźstwo tym gospodarczo - twórczym a zdesperowanym masom, musieliśmy się chyba jąć środka heroicznego a niezupełnie odpowiadającego naszej godności (znanego nam zresztą z czasów ograniczeń procentowych w szkołach rosyjskich) — mianowicie sztucznego zwiększenia ludności arabskiej w Palestynie, by móc więcej Żydów sprowadzić. W ten sposób zmańszczylibyśmy znów pojemność kraju dla nas. Na podobne formalistyczne traktowanie sprawy zgodzić się nie możemy. My nie wiemy obecnie, ilu Żydów osiedli się w Palestynie, nie możemy z góry orzec, czy będzie nas tam 66 proc. czy 95 proc. czy może tylko 55 proc. Wiemy jedno: chcemy być większością narodową, i chcemy mieć w Palestynie tyle Żydów, na ile nam pozwoli pojemność kraju, nasza energia, inicjatywa i nasze zdolności. To są jedyne obiektywne czynniki, z którymi możemy się liczyć, a nie żadne biurokratyczne kontyngenty, hamujące naszą ekspansję i poniżające naszą godność.

Dlatego też, mimo pozorowanej korzystności, ani nasza godność narodowa ani względy praktyczne nie pozwalają nam na dobrowolną akceptację planu w redakcji „Sunday Dispatch”.

Inna zupełnie rzecz — plan „Daily Mail”. To jest na długie jeszcze lata droga zupełnie odpowiadająca naszym aspiracjom i naszej narodowej godności. To są ramy, umożliwiające nam rozwój wszystkich narodowych sił twórczych. Tu możemy wykazać, co potrafimy. To już jest wyraźne, męskie postawienie sprawy, że Palestyna ma być krajem żydowskim, rozpraszające niepotrzebne iluzje Arabów i zmuszające Anglię do zajęcia wreszcie zdecydowanego stanowiska. A gwarancja — i to możliwie jaknajpewniejsza i jaknajdalej idąca — mniejszościowych praw ludności arabskiej spotyka się u nas z pełnym zrozumieniem i najszczerzą sympatią. Za tym więc balonem próbnym powinna się opowiedzieć nasza opinia publiczna i miarodajne czynniki naszej Agencji.

Balon PIM-a podzielił los balonu Piccarda!

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 26. 5. (A) Dziś rano mieszkańcy Legionowa pod Warszawą zostali zaalarmowani hukiem silnej detonacji. Jednocześnie błysnął w powietrzu wielki słup ognia. Wśród kłębow dymu spadł na ziemię płonący balon. Na miejsce płonącej powłoki pospieszył zaalarmowany posterunek policji, oraz tłum mieszkańców okolicznych. W ogrodzie spalały się strzepy balonu, a ogień objął kilka pobliskich drzew.

Był to balon obserwacyjny Państwowego Instytutu Meteorologicznego, który znajdo-

wał się na uwieży, na wysokości około 300 m. W koszu mieściły się kosztowne przyrządy pomiarowe i precyzyjne aparaty obserwacyjne, samoczynnie rejestrujące wszelkie zjawiska atmosferyczne. W pewnej chwili metalowa lina, do której balon był przymocowany, zaczął o kabel elektryczny wysokiego napięcia, wskutek czego powstała iskra i nastąpił wybuch gazu. Z powodu spłonięcia balonu prace obserwacyjne „Pima”, będą w najbliższych dniach mocno utrudnione.

KUPON ZNIŻKOWY DO KIN

Adria — Atlantic — Bagateia — Uciecha
Ważny 27. 5. — Wydać i przedłożyć do wymiany
w Kolekturze Zw. Inwalidów, Grodzka 59,
w Perfumerji N. Meersanda, św. Marka 20,
lub w Adm. „N. Dziennika”, Orzeszkowej 7.

Polska wobec problemu Abisynii

Oświadczenie min. Komarnickiego na sesji Zgromadzenia Ligi Narodów

Genewa, 26. 5. PAT. Dziś o godz. 11 rozpoczęła się nadzwyczajna sesja Zgromadzenia Ligi Narodów.

Po krótkim przemówieniu przewodniczącego Rady Ligi p. Quevedo dokonano wyboru członków komisji weryfikacyjnej pełnomocnictw. Po krótkiej przerwie w czasie której komisja sprawdziła pełnomocnictwa delegatów, posiedzenie zostało wznowione.

Po odczytaniu raportu komisji zabrał głos pierwszy delegat polski minister Komarnicki, który złożył następujące oświadczenie:

Panie prezydencie. Komisja weryfikacyjna pełnomocnictw (delegacji abisyńskiej, przyp. Red.) nie uznała, z powodów których sama jest sędzią, za wskazane zająć się sprawą, którą pozostawiły w zawieszeniu raport komisji weryfikacyjnej pełnomocnictw poprzedniego zgromadzenia

Jeżeli uznaje się za wskazane nie zajmować

się tą sprawą obecnie, chociaż sytuacja istotnie nie pozostawia już wątpliwości, które jeszcze istniały we wrześniu ubiegłego roku, chciałbym stwierdzić, że mój rząd nie mając żadnych interesów pośrednich lub bezpośrednich w tym rejonie świata, zajęty jest jedynie przyszłością współpracy międzynarodowej w ramach Ligi Narodów, która powinna oprzeć swe istnienie na rzeczywistości i uważa wobec tego, że sprawa jest zupełnie dla niego już załatwiona.

Następnie zabrał głos jedynie delegat Meksyku, który stwierdził, że Polska nie zrobiła żadnej propozycji i wobec tego nie wchodzi w meritum sprawy jednakże zastrzega się przeciwko wszelkim tendencjom mającym na celu przygotowanie wykluczenia członka Ligi Narodów.

W dalszym ciągu odbyły się wybory przewodniczącego Zgromadzenia. Wybrany został 46 głosami na 49 głosujących minister spraw zagranicznych Turecji Ruszti Arras.

Urzednicy domagają się uwzględnienia wskaźnika drożyznianego

Warszawa, 26. 5. (Sin.). Stowarzyszenie urzędników państwowych złożyło memoriał do Prezydium Rady Ministrów i marszałków ciał ustawodawczych w związku z obecną sesją Sejmu i Senatu. Organizacje urzędnicze zabiegają o rozszerzenie porządku obrad nadzwyczajnej sesji, co mogłoby nastąpić jedynie za zgodą gło-

wy państwa na wniosek prezesa Rady Ministrów. Wedle memoriału pracowniczego, program sesji nadzwyczajnej należałoby uzupełnić przez poddanie obradom sejmowym projektu zniesienia nadzwyczajnego podatku od uposażeń, lub też wprowadzenia dodatku drożyznianego.

Czy wprowadzenie nowych podatków komunalnych?

Warszawa, 26. 5. (Sin.). W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie odbyło się zebranie międzyzbirowej komisji skarbowej związku izb poświęcone omówieniu projektu ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele związku miast z prezydentem Starzyńskim i dyrektorem Porowskim na czele. Mówcy uzasadnili potrzebę wprowadzenia na rzecz samorządu terytorialnego nowego podatku od placów budowlanych i dodatku do podatku dochodowego obowiązującego w dzielnicach zachod-

nych. Wprowadzenie nowych podatków motywowane jest koniecznością przeprowadzenia inwestycji miejskich, które miałyby równieży wpływ na położenie gospodarcze. Argumentowi temu jednak związek izb przeciwstawia obowiązek podważenia tą drogą już dotychczas osiągniętego dodatniego objawu polepszenia koniunktury. W dyskusji przedstawiciele izb na których terenie dotąd nie istnieje dodatek komunalny do państwowego podatku dochodowego wypowiedzieli się przeciwko wprowadzeniu takiego dodatku, chociażby na okres przejściowy.

Postępowanie dyscyplinarne na politechnice

Warszawa, 26. 5. (Sin.). Incydenty marcowe na wyższych uczelniach są obecnie przedmiotem postępowania dyscyplinarnego. Na Politechnice warszawskiej audytor wytoczył dyscyplinarkę 11 studentom, którzy stanęli przed sądem jeszcze przed rozpoczęciem ferii letnich.

Zerwano flagę hitlerowską w San Francisco

Berlin, 26. 5. PAT. Niemieckie biuro informacyjne donosi: Z nowowbudowanego mostu przez złotą bramę w San Francisco, udekorowanego z powodu uroczystości otwarcia flagami wszystkich narodów nieznani sprawcy najprawdopodobniej komuniści zdarli w ub. piątek flagę niemiecką. Z chwilą przybycia policji sprawcy zbiegli.

Incydent ten był naprzód zapowiedziany przez delegację komunistycznego związku, która zjawiała się u burmistrza Rossi'ego grożąc demonstracjami w razie jeżeli nie dołoży starań aby z murów San Francisco zniknęły flagi Rzeszy niemieckiej. Burmistrz Rossi ustosunkował się wówczas do tej propozycji odmownie oświadczając, że na uroczystość inaugura-

Podziękowanie.

W. P. Prymariuszowi Drowi Merzowi za trafną diagnozę i W. P. DROWI MACHAUOWI za szczerze przeprowadzoną operację u naszego synka i prawdziwie ojcowską opiekę, składamy najserdeczniejsze podziękowania

DAWIDOWIE BIRNBAUMOWIE

oży mostu zaproszone zostały wszystkie narody skutkiem czego musi być wywieszona również i flaga Rzeszy niemieckiej.

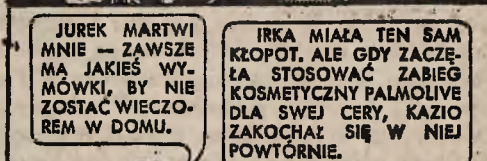
40 milionów Żydów na świecie -- twierdzą hitlerowcy

Frankfurt n. M., 26. 5. PAT. „General-Anzeiger“ zamieszcza notatkę, donoszącą, że według obliczenia organu narodowo-socjalistycznego związku lekarzy, istnieje na świecie 40 milionów Żydów rasowych, z czego w Europie 25 milionów, w Azji 1,5 miliona, a w Afryce 800.000, a 10 do 12 milionów w Ameryce.

Nowy rekord światowy

Moskwa, 26. 5. PAT. Agencja Tass donosi, że lotniczka Ossipenko wzniosła się na wodnopławcu z obciążeniem 500 kg na wysokość przeszło 7.000 metrów, oraz z obciążeniem 1000 kg na wysokość 6.000 metrów. Oba te loty są światowym rekordem.

CZĘSTO WIECZOREM ZOSTAWIAŁ JĄ SAMĄ W DOMU

Każda kobieta może zwiększyć swój urok, stosując znany zabieg kosmetyczny Palmolive. Rano i wieczorem myj twarz, szyję i ramiona obficie pianą mydła Palmolive. Ta delikatna piana przenika głęboko w pory i oczyszcza je gruntownie. Spłucz ją ciepłą, a następnie zimną wodą. To wszystko. Mydło Palmolive, dzięki olejowi oliwkowemu, użytemu do jego wyrobu, udelikatnia skórę i nadaje jej młodzieńczą świeżość. Mydło Palmolive kosztuje tak niewiele, że miliony kobiet używa go również do kąpieli!

Kto wygrał na loterii?

Warszawa, 26. 5. Sin. W dzisiejszym dniu ciągnięcia loterii państwowej padły większe wygrane.

Pierwsze ciągnięcie:

100.000 zł. nr. 10289 85723

20.000 zł. nr. 192740

10.000 zł. nr. 74683 89863 172300 194769

2.000 zł. nr. 413, 61577 61609 63837 91975 101530 102699 116616 145774 147426 174629 176240 191857

Drugie ciągnięcie:

50.000 zł. nr. 66409 86713

30.000 zł. nr. 89898

15.000 zł. nr. 130809 186520

5.000 zł. nr. 110708 58502

2.000 zł. nr. 1034 41977 66135 72635 72859

167438 114562 132168 142790 144858 147895 175652 176225.

Mecz Austria-Niemcy -- zakazany

Wiedeń, 26. 5. PAT. Naczelna organizacja sportu austriackiego po demonstracjach hitlerowskich, jakie wydarzyły się na meczu szczyptorniaka Austria-Niemcy w Wiedniu, zakazała rozegrania wyznaczonego na czwartek w Grazu międzypaństwowego meczu w piłce ręcznej Austria-Niemcy.

PRZEGLĄD * PRASY *

Genealogia

Genealogię zwykliśmy uważać za jedną z najmocniejszych nauk historii, ale jeśli nie myśleć znakami na niebie i ziemi, to wkrótce genealogia stanie się bardzo rentownym interesem. Podobnie zresztą jak to jest w Trzeciej Rzeszy. Są ludzie, którzy zaczynają na gwałt szukać metryk i badać przodków, by móc wykazać opinii, że wywodzą się w prostej linii od aryjczyków. Jeden przykład za wiele. W czasie procesu Wasztutyskiego (dziadek Buchbinder) obrońca, wyliczając osobistości pochodzenia żydowskiego w Polsce wymienił również nazwisko: Wachholz. I oto rodzina pp. Wachholzów, zresztą aryjczyści czystej krwi, ogłasza obecnie w „Czasie” swoją genealogię. Warto przytoczyć taką genealogię jako ciekawy dokument czasu:

Według metryki parafii rz. katolickiej p. w. Opatrzności Boskiej w Białej, urodził się tam 6 dnia 6 lutego 1814 Antoni Wachholz, późniejszy profesor historii w Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie, a następnie w Uniw. Jag. w Krakowie, jako syn Franciszka Wachholza i Anny z Hendlerów Wachholzowej, obojga obywateli m. Białej, wyznania rzymsko katolickiego. Matką chrzestną prof. Antoniego Wachholza była jego babka Zuzanna Hendlerowa, religii rzymsko katolickiej. Synem prof. Antoniego Wachholza i Joanny z Zagórskich jest według metryki parafii rz. kat. Najśw. Panny Marii w Krakowie dr Leon Wachholz, prof. honorowy medycyny sądowej Uniw. Jag. w Krakowie. Synem prof. L. Wachholza i Józefy z Jelita Małeckich Wachholzowej, jest według metryki parafii rz. kat. św. Floriana w Krakowie dr Wilhelm Szczepny Wachholz profesor prawa admin. Uniw. Jag. w Krakowie.

Wierzmy! wierzmy! Z tego zestawienia wynika niezbicie, że chodzi tu o rodzinę czysto aryjską. Jeśli przytaczamy ten cytat to nie dlatego, że nasuwa wątpliwości, tylko dlatego, że są ludzie, którzy uważają za stosowne przedstawiać publicznie swój genealogiczny paszport byleby tylko nie być podejrzanym o niearyjskość. Zresztą nie można się dziwić: Pochodzenie to przecież u nas także ma powodzenie.

Budujące dzieło

Uczniowie wielkiego historyka polskiego, Szymona Askenazego wydali ostatnio pośmiertny zbiór pism znakomitego badacza p. t. „Szkice i portrety”. Książka ta zawiera prace, tworzone na marginesie wielkich dzieł historycznych Szymona Askenazego. Z recenzji zamieszczonej o tej książce w „Kurierze Porannym” wyjmujemy następujący ustęp:

Dzieło Askenazego jest budujące. Nie tylko przez bezpośrednie patriotyczne wartości. Nie tylko przez pożytek płynący z poznania prawdy o polityce, ale także przez najczystszy polski język, jednocześnie archaizowany i pełen wyrazów przynajmniej w części skomponowanych przez Askenazego. Przez tę wspinała polszczyznę, tak bliską listom księcia Adama, ale także przypominającą rozkazy Chłopickiego i pisma Mickiewicza, równie bliską poprzednim wiekom jak i dzisiejszej prozie Lechonia. To jest język do gruntu polski i najlepszej próby.

Ta ocena dzieła Askenazego jest niezwykle trafna i wnikliwa. Należy tylko pamiętać, że Askenazy był Żydem. A jak ten fakt pogodzić z „budującym dziełem” i z „patriotycznymi wartościami” dzieła Askenazego? Gdzie się podział „żydowski duch nihilizmu międzynarodowości i demoralizacji”, tak często wywoływany na łamach „Kuriera Porannego”? I jeszcze jedno: W okresie modnej dziś genealogii i rasizmu warto przypomnieć, że pradziad Szymona Askenazego był wielkim uczonym, dyplomatą i lekarzem przybocznym Zygmunta Augusta wtedy, kiedy przodkowie wielu dzisiejszych rasistów mieszkali w dymnych chatkach gdzieś w głębi borów.

...i Żydzi

Do licznych problemów, z którymi łączy się Żydów dochodzi obecnie także proces myśleniowy. „Kurier Poznański” ogłosił wrażenia z procesu myśleniowego w Krakowie pt.: „Proces myśleniowy i Żydzi”. W rzytule tym znalazło się i takie twierdzenie:

W czasie Dni Krakowa w kinie „Ulecha” miesiąc sensacji Warnera. Po rekordowo niskich jednolitych cenach od czwartku dnia 27 maja tylko na porankach i po południu o g. 5-tej codziennie niezwykle wznawienie „PASTEUR” z Pawłem MUNI 6731g

Powstańcy zatopili okręt angielski

Almeria, 26. 5. (H) Korespondent Havasa donosi, że onegdaj wieczorem Almeria bombardowana była kilkakrotnie przez samoloty powstańcze, które zrzuciły 25 bomb o wielkiej sile wybuchowej. Jedna z bomb eksplodowała niedaleko okrętu angielskiego „Greated”, którego kadłub został przedziurawiony. Statek ten miał zatonać. Załoga jego została wyratowana.

Trzeci wyrok śmierci na lotnika niemieckiego

Bilbao, 26. 5. (C) Agencja Reutersa donosi, że wczoraj wieczór skazany został na śmierć mło-

dy pilot niemiecki Hans Wandel. Jest on już trzecim skazanym na śmierć lotnikiem niemieckim. W czasie przewodu sądowego Wandel zapytany o motyw, które skłoniły go do wzięcia udziału jako ochotnik w walkach hiszpańskich oświadczył, iż uczynił to celem zwalczania komunizmu. W dniu 22 kwietnia opuścił on samolotem Berlin, udając się przez Rzym do Sewilli. Rekrutację Wandel przeprowadził w Monachium jakiś nieznanemu mu osobnik. W bombardowaniu Guernicy udziału nie brał. Zapytany przez sąd, czy ma coś do oświadczenia na swoją obronę Wandel oświadczył z dumą, że walczył za słuszną sprawę.

Jeszcze jeden paragraf aryjski

Warszawa, 26. 5. (A) Odbyło się ogólne zebranie Związku Architektów. Wśród wielu wniosków zgłoszono poprawkę do statutu, wprowadzającą paragraf aryjski. W momencie gdy architekt endecki zaczął uzasadniać tę poprawkę, jeden z obecnych na sali Żydów wykrzyknął „hańba”. Architekt ten został przez przewodniczącego wykluczony ze sali za wniesienie okrzyku.

Na znak protestu Żydzi wraz z większą grupą Polaków opuścili salę, poczem pozostali architekci przyjęli wniosek o wprowadzeniu do statutu paragrafu aryjskiego.

Oto plon roboty endeckiej!

DZIECI — CHULIGANIE

Warszawa 26. 5. (A) Wczoraj udała się statkiem do Młocin wraz z nauczycielami

wycieczka dzieci żydowskich szkoły powszechnej w Ogrodzie Krasińskich. Zaledwie dzieci wysiadły w Młocinach, zostały zaatakowane przez większą grupę zebranych tam uczniów chrześcijańskich. Nauczyciele chrześcijańscy próbowali się im przeciwstawić, ale zostali pobici.

Wśród dzieci żydowskich wybuchła straszna panika, dziewczynki dostały spazmów i z wielkim trudem udało się z powrotem usadowić dzieci na statku. Wycieczka wnet wróciła do Warszawy. Kilkanaście dzieci doznało obrażeń.

Walka z gangsterami w centrum stolicy Kuby

Hawana, 26. 5. (R) W czasie oblavy na gangsterów zostało w centrum miasta zabitych dwóch policjantów i trzech bandytów. Policia zmuszona została do użycia karabinów maszynowych. Walka trwała około pół godziny.

PRZY ASTMIE I ZAPALENIU OSKRZELI odgrywa doniosłą rolę prawidłowa działalność przewodu pokarmowego, którą daje się uzyskać przez stosowanie naturalnej wody gorzkiej FRANCISZKA - JÓZEFA — jedna szklanka rano na czczo. Zalecana przez lekarzy.

niemencie rozbijanych sklepów i niszczonej mieszkani nie pomoga.

Czy nastąpi przełom?

Może to jest tylko nasze życzenie a może fakt, zresztą nieuchwytny, że Brześć stanowi jakiś psychiczny przełom w opinii publicznej. Mówiąc o opinii publicznej nie mamy oczywiście na myśli endecji z jej grą, w której konik antyżydowski jest potrzebnym atutem do osiągnięcia władzy. Chodzi raczej o nastawienie społeczeństwa polskiego. Ciekawe wywody na ten temat zamieszcza w „Momencie” p. Emanuel, omawiając przy tej sposobności plan działania ze strony Żydów:

„Jeśli stwierdza się, że Brześć jest przełomem — pisze p. Emanuel — a sądzę, że można tak stwierdzić na podstawie pewnych posunięć ze strony wyższych, centralnych władz w ostatnich dniach — to w takim razie trzeba ten przełom wykorzystać. Chodzi o to, by go pogłębić. Jest to pomyślna chwila do poważnego nawiązania — może po raz setny — rozmów na temat: co będzie dalej? Nie sądzmy wyłącznie na podstawie głosów prasy wrogów, którzy po największej części są raczej historykami, niż teoretykami nienawисти rasowej. Nawiążmy rozmowy raczej z tymi, którzy dzierżą władzę i muszą mieć szersze horyzonty i spokojniejsze nerwy. Obecnie, po Brześciu są oni opanowani myślą zahamowania niebezpiecznego procesu. Musimy taktownie i godnie nie tylko czynić im zarzuty w związku z przeszłością, lecz spokojnie powiedzieć: Pragniemy podjąć rokowania, jak należy działać, by stacjonować się w ostatecznym ustale. Albowiem Brześć i jeszcze jedno takie 16-godzinne władcze tłum jest zapowiedzią katastrofy.

Czy inicjatywa w tej sprawie nie wyszła już nieraz ze strony Żydów, czy nie były już podejmowane tego rodzaju próby? Na te pytania musimy odpowiedzieć pozytywnie. Skutek dotychczasowych prób jest znany. Niemniej jesteśmy przekonani, że reprezentanci żydostwa polskiego gotowi są uczynić wszystko, nawet podjąć jeszcze jedną próbę, byleby uniknąć strasznego widma, jakie się pokazało w Brześciu. Do tego jednakowoż trzeba dwóch...

Żydowskich sprawozdawców prasowych wy prowadzają z równowagi pytania obrony, — zmierzające do naświetlenia roli Żydów w Polsce, ich udziału w akcji komuny, jak równie ich ustosunkowania się do polskiego handlu.

Jest to gruba pomyłka. Jesteśmy już tak przyzwyczajeni do „kawałów” endeckich, że nie tylko nie wyprowadzają nas z równowagi, ale po prostu kwitujemy je z uśmiechem politowania, podziwiając poza tym niezwykle naiwność argumentacji obrońców endeckich.

Jeszcze jedna rada

Sami nie wiemy, ile mamy dobrych przyjaciół, gotowych w każdej chwili do udzielania nam rad. Wczoraj zanotowaliśmy dobrą radę „Kuriera Porannego” który wskazywał, że zamiast odbudować Brześć, lepiej jest poświęcić te fundusze na rzecz Palestyny. Dziś znów endecki „Dziennik Narodowy” tłumaczy nam co właściwie należy czynić.

Bez względu na taką czy inną ocenę, wypadki w Brześciu raz jeszcze świadczą, że dalsze utrzymywanie zażydzenia Polski, opanowanie jej miast i życia gospodarczego przez obcą wrogą ludność jest już nie do pomyślenia. Żydzi powinni to zrozumieć i wyciągnąć z tego właściwe wnioski, pomyśleć o jak najszybszym opuszczeniu naszego kraju i poszukać sobie gościnny gdzieś indziej.

Wiemy, dobrze, o czym świadczą wypadki brzeskie, wiemy, że agitacja endecka odegrała w nich pierwszorzędną rolę. Wiemy także, że jeszcze i inne czynniki odegrały smutną rolę. Argumenty zaś na temat „odżydzenia” są już trochę przestarzałe. Lepiej nazywać rzeczy po imieniu. Mówcie, panowie, o bandytyzmie, o rozbój, których jesteście szeryfami, a nie o „odżydzeniu”. Jeśli zaś chodzi o radę, to możemy zapewnić, że nawet rady przy akompa-

S. L. SCHNEIDERMAN**„ŻELAZNY PIERŚCIEN”****Przez fortyfikacje Bilbao do okopów Sollube**

(Od naszego specjalnego wysłannika)

BILBAO, w maju.

Karetka pogotowia nie może dalej ruszyć. Kule karabinów maszynowych rozszarpały motor. Znak Czerwonego Krzyża na dachu auta przyciągnął widocznie szczególną uwagę hitlerowskiego lotnika...

Lekarze wydobyli swe apteczki polowe i przesiadają się do innego auta, którym jedzie pewien starszy pułkownik. Zatrzymujemy się w najbliższej wsi, ale lekarze nie mają nawet potrzeby otworzyć waliz. Przy drodze, za białą chatą leży chłop z rozbitą czaszką. Na ścianie widnieją ślady krwi i mózgu. Nieco dalej, w polu, żona z przestrzeloną szyją i trzy zabite krowy. Koza ociekając krwią, dziko skacze po zagonach.

Tu nie spadła z wysoka przypadkowa bomba. Aeroplany myśliwskie nisko, tuż nad chłopską chatą puściły w ruch karabiny maszynowe, zabijając ludzi i zwierzęta. Lekarz unosi rękę chłopki, przez chwilę bada puls, potem z rezygnacją puszcza ją.

Jedziemy dalej. Dym z płonących zbiorników nafty zasłania błękit nieba. W porcie Soroso wre gorączkowa akcja ratunkowa. Setki osób tłoczy żelazne beczki z benzyną, których płomień nie zdążył jeszcze zająć. Inni przynoszą worki z piaskiem i wysypują go na płonące cysterny.

Zrzucano tu dziś kilkadziesiąt bomb. Płomienie ogarnęły też kilka sąsiednich domów, ale ofiar nie było.

Najśmieszniej zbombardowano port Los Arenas. Przez ulicę Santa-Eugenia zupełnie nie można się przedostać. Kilka domów zawaliło się i spod gruzów nie wydobyto jeszcze wszystkich ludzi.

Mała kobiecina o pociągłej twarzy lamentuje wśród ruin, rzuca się na ziemię i szpera wśród kamieni i desek. Zostawiła dziecko w domu i wyszła za miasto. Gdy rozległa się syrena, pobiegła natychmiast do domu, ale dom zastała już w gruzach.

— Przez pięć tysięcy lat dusze tych Szwabów nie zaznają spokoju, — szepce bezzębna staruszka. — Bóg im nigdy nie przebaczy, bo mordowali niewinne dzieciątka i świątobliwych ludzi, — wskazuje ręką na klasztor, otoczony wysokim płotem.

Nad bramą klasztoru wisi napis: „Gmach jest własnością amerykańskiego towarzystwa i podlega ochronie konsula Stanów Zjednoczonych.”

Otoczają nas wychowankowie klasztoru. Są to biedni synowie chłopscy, a ich wychudłe twarze wskazują na ascetyczny tryb życia i częste posty. Kilku z nich nosi okulary w drucianych oprawkach. Z płaczem wskazują nam miejsce, gdzie poległ ich nauczyciel, ojciec Pedro Isuri. Jak zwykle pracował po południu w ogrodzie i bomba rozszarpała go w chwili, gdy podlewał kwiaty. Drugi mnich, Alberto Mentchako, zabity został w kaplicy, gdzie na podłodze widnieją jeszcze ślady zmytej krwi. Karabiny maszynowe podziurawiły też złotem haftowane ornaty i zniszczyły kilka figur na ołtarzu.

Za portem Los Arenas zaczyna się „żelazny pierścień” Bilbao. Stąd już zaledwie dziesięć kilometrów do pierwszych linii frontu, do masywu Sollube. To rozpoczyna się górski łańcuch, naturalna twierdza, chroniąca baskijską stolicę, a trudna do przełamania. Na przestrzeni dziesiątków kilometrów kwadratowych Baskowie wybudowali w górach betonowe okopy, aż pięć linii od Sollube do wrót Bilbao. Na bocznych drogach ustawili gęste zasieki z drutu kolczastego, a główna szosa w równych odciśnięciach co dwa kilometry zamknięta jest murem barykadą, w której pozostawiono jedynie wąskie przejście dla jednej ciężarówki. W betonowych kulkach wmurowano ciężkie armaty. Bilbao jest mocno opancerzone żelaznym pierścieniem fortyfikacji, jakimi nie mogło poszczycić się dotychczas żadne inne miasto republikańskie. Madryt rozpoczął swe roboty fortyfikacyjne prawie w ostatniej chwili, gdy nieprzyjacieli szybko zbliżali się do mia-

**NIEBYWAŁY SUKCES!
DWIE WIELKIE WYGRANE W JEDNYM DNIU!**

100.000

złotych na los Nr. 10289

50.000

złotych na los Nr. 66409

wygrali wczoraj nasi klienci.

Ponadto padły u nas w dotychczasowym ciągnięciu IV. klasy:

50.000

złotych na los Nr. 39291

20.000

złotych na los Nr. 87281

15.000

złotych na los Nr. 15544

10.000

złotych na los Nr. 23090

10.000

złotych na los Nr. 81017

10.000

złotych na los Nr. 193668

oraz wiele wygranych po zł. 5.000, 2.000 i t. d.

LOS Y I-ej KLAS Y SĄ JUŻ DO NABYCIA.**BRACIA SAFIER****Kraków, Rynek Gł. 6.**

sta. Baskowie z natury ostrożniejsi i bardziej przeznaczeni, przystąpili w porę do organizowania obrony. Trzydziestu tysięcy osób pracuje jeszcze bezustanku przy robotach fortyfikacyjnych. Bilbao leży w kotlinie, otoczone i niemal zamknięte górami. To też zasadą obrony jest zawczasu oszańcować się na górach, by jak najdłużej uchronić miasto przed bezpośrednim ostrzałem artylerii nieprzyjacielskiej.

Spotykamy już pierwsze baterie ciężkiej artylerii, ukryte między drzewami przed okiem nieprzyjacielskich pilotów. Artylerzyści czekają na nadejście wieczoru, by móc odplacić wrogowi za mordercze wycieczki powietrzne całego dnia. Górzysty teren utrudnił generałowi Mola sprowadzenie ciężkich armat na Sollube i pod tym względem armia republikańska posiada znaczną przewagę.

Im dale, tym częściej napotykamy zasieki drutu kolczastego. Słychać już wyraźnie odgłosy strzałów karabinowych, ale chłopcy spokojnie pracują na polach. Między zagrodzeniami z drutu kolczastego faluje dość już wysoka pszenica, a na łąkach pastuchowie pasą stada owiec. Za kilka dni te zbocza górskie mogą się stać terenem najkrwawszych walk, ale tymczasem chłopcy skrupulatnie wyrývają w ogrodach dzikie zielska.

— Do nas nie dotrą — zapewniają mnie ze spokojem chłopcy i młodzi pastuchowie.

Obok mieści się kwatery batalionu anty-tankistów, który składa się głównie z asturyjskich górników. Od spokojnych Basków o wydłużonych twarzach Asturyjczycy odróżniają się żywszym usposobieniem, mają wesołe, opalone twarze.

— Salud! — witają nas i częstują winem ze skórzanych manierek, białym chlebem i mięsem. Od kilku dni nie mieliśmy już podobnej uczty. Na froncie aprowizacja jest dobrze zorganizowana i milicjantom nie brak żywności.

Antonio Rodriges, wysoki młodzieniec o niebieskich oczach, jest ulubieńcem i bohaterem batalionu. Przed tygodniem uśmiercił dwa

tanki i wrócił cało z tej niebezpiecznej wycieczki. Antonio wprowadza mnie do betonowego schronu, gdzie grupa milicjantów zajęta jest przygotowywaniem paczuszek z dynamitem.

— Tędy nie przejdą, wskazuje Antonio na żółte ścieżki, pnące się aż pod szczyty zielonych stoków górskich. — Tu Mola pogrzebie resztę swych włoskich oddziałów, które pozostawiły już tysiące trupów po drugiej stronie Sollube. Tanki nie odstraszą już naszych milicjantów. Pacuszki dynamitu, owinięte w zwykły papier gazetowy, te oto pacuszki, — podaje mi prymitywną bombę, — rozszarpują na kawałki największe maszyny. Jeśli tylko otrzymamy jeszcze małą eskadrę lotniczą, przepędzimy ich stamtąd bardzo szybko.

Przybывamy do Larrauri. To miasteczko u stóp Sollube znajduje się już na samej linii frontu. Przy drodze milicjanci przez wielkie lornety polowe obserwują pozycje wroga.

— Dalej nie można jechać — zatrzymuje nas wartownik przy ostatniej barykadzie. Ten teren znajduje się już pod bezpośrednim ostrzałem karabinów wroga. Szofer odstawia auto na stronę, przykrywa je gałęziami i w towarzystwie dwóch milicjantów idziemy boczna drogą ku okopom.

Jesteśmy więc u stóp Sollube. Sollube, to baskijski Verdun, Ciudad Universitaria. Z nadludzkim wysiłkiem i bohaterstwem milicjanci baskijscy wstrzymują tu pochód włoskich zmotoryzowanych oddziałów. Tu walczą ręką w rękę milicjanci różnych przekonań, katolicy Baskowie obok austuryjskich anarchistów.

Sollube ma już swą historię. W 1874 roku, podczas wojny karlistów, ten masyw górski był terenem decydujących bitew. W czasie pokoju odbywały się tu międzynarodowe wyścigi cyklistów. Dziś Sollube jest areną walk ludu baskijskiego przeciw obcej faszystowskiej inwazji. Sollube stanowi klucz do Bilbao, tu waga się losy baskijskiej stolicy.

NA PLAŻE ITALII LIDO 15. VI. — 1. VII. zł. 350.--

kolejowa wycieczka z pobytem wypoczynkowym na

Wszelkie przejazdy, wizy, hotele, utrzymanie, zwiedzania!

„ARGOS” Warszawa, Wierzbowa 6 — telefon 334-34, 653-74
Kraków, Szczepańska 7 — telefon 159-99

Szlachetny głos Polaka o Brześciu

W ostatnim numerze „Wiadomości Literackich” pojawił się następujący artykuł p. Mieczysława Choynowskiego:

„W rozumnym artykule Ksawerego Pruszyńskiego „W największym skrócie” (nr. 707 „Wiadomości Literackich”) znalazłem zdanie, dające okazję do zwrócenia uwagi na pomijany w dotychczasowych głosach ankiety aspekt antysemityzmu. „Nowy dymiący komin fabryczny, to jednak nie tylko inna — to większa pokusa niż rozbity palicą stragan”, — pisze słusznie p. Pruszyński. Niewątpliwie tak. Ale nowy dymiący komin fabryczny, to również niewątpliwie mniejsza pokusa od rozbijania palicą straganów lub głów.

Dla nienawidzącej masy nie istnieje zagadnienie kominów. Chodzi o samą rozkosz gwałtu, o danie ujścia mrocznym skłonnościom, których panoszące się dziś chamstwo nie tylko nie zwalcza, lecz podsyca. Teoretyczna podbudowa antysemityzmu, to niski pretekst dla nienawiści, mający na celu gloryfikację w imię „narodu” czynów, których inaczej nawet ci, co je popełniają, musieliby się wstydzić, a które narodowi przynoszą hańbę w obliczu świata i historii. Ostatnie zajścia w Brześciu są nowym groźnym memento.

Czy tłum zniszczyłby chociaż jeden polski sklep, gdyby przypadkiem Polak a nie Żyd zabił policjanta? Nie — bo wtedy do zbiorowego samosądu nie popchnęłaby nienawiść i nie sankcjonowałaby opinia, która tylko w stosunku do Żydów obarcza wszyst-

kich odpowiedzialnością za zbrodnię jednostki.

Antysemityzm to zjawisko przede wszystkim psychologiczne, przekazywane z pokolenia na pokolenie wychowaniem i propagandą: zahamować je mogą jedynie wskazania etyki i rozsądku. Ślepa nieopanowana nienawiść musi wzbudzać niesmak i oburzenie w każdym, kto w dzisiejszych czasach pogardy nie zatracił jeszcze szacunku dla człowieczej godności i kto rozumie, że przyszłość świata można budować jedynie na międzyludzkiej przyjaźni.

Lada dzień może już być za późno. Dlatego każdy trzeźwo patrzący człowiek powinien sobie uświadomić moralną odpowiedzialność ciążącą na tych, którzy mogliby z antysemityzmem walczyć a pochwalają go lub milcząco przyzwalać, nie pamiętając że aprobatą słów przyspiesza zbrodnię, mogące pozostawić niezniszczalną krwawą plamę na sumieniu narodu i państwa.

Ale ogromna większość pisarzy i uczonych milczy — jak gdyby nie widziała że nauczyciele nowej moralności gwałtu z zachodniej granicy znajdują w Polsce coraz więcej chętnych i pojętnych uczniów którzy dziś oddalają się od ideałów naszej kultury a jutro zaczną ją niszczyć.

Nie wyznaję metafizyki ani rasy narodu i nie wierzę w zależność twórczości kulturalnej od pochodzenia, lecz ci którzy w nią wierzą, powinni pamiętać, co Żydom zawdzięcza współczesna cywilizacja. Z dziejów jej nigdy nie da się wykreślić nazwisk Maj-

monidesa, Spinozy, Mendelssohna - Bartholdy, Heinego, Disraelego, Marxa, Kroneckera Hertz, Miecznikowa, Ehrlicha, Lombrosa, Minkowskiego, Cantora, Bergsona, Meyersona, Husserla, Cassirera, Freuda, Adlera, Brandesa, Svena Hedina, Prousta, Bendy, Durkheima, Chagalla, Chaplina, Reinhardta Michelsona, Schlicka, Einsteina i wielu, wielu innych, „w których żyłach płynie żydowska krew”. Nie można również zapominać co Żydzi zrobili dla rozwoju europejskiego handlu i przemysłu, o zasługach wydawców, mecenasów sztuki i fundatorów żydowskich, wreszcie o zapelniającej wystawy, teatry i sale koncertowe żydowskiej masie bezimennych odbiorców kultury na których opierać się musi wszelki jej rozkwit.

Lecz słowa „kultura” i „etyka” nie dziś nie znaczą nie tylko dla tłumy, lecz nawet dla młodzieży akademickiej, która usuwając z sal wykładowych Żydów powinna przede wszystkim usunąć ze ścian ukrzyżowanego Chrystusa, którego ideały miłości bliźniego są dla niej jeno pustym dźwiękiem”.

MIECZYSLAW CHOYNOWSKI

Hymn portu tel-awiwskiego

Tel Awiw. (ŻAT) Jury konkursu na hymn portu w Tel Awiwie przyznało pierwszą nagrodę Menachemowi Bergerowi za tekst i Gabrielowi Gradowi za muzykę hymnu. — Konkurs rozpisal zarząd portu.

Zgon dra Kramarza

Praga, 26. 5. (D) Dziś rano zmarł w Pradze znany polityk czecki, pierwszy premier republiki czechosłowackiej dr. Karol Kramarz, przeżywszy lat 76.

Wylądował na biegunie północnym

Moskwa, 26. 5 (R) Agencja Tass podaje, że lotnik Mołotow wylądował o godz. 6 min. 24 na biegunie północnym.

URODĘ ZAPEWNI CI KREM PUDER BENIGNINA

JOZEF ROTH

HISTORIA NOCY 1002

5)

Nagle — bezgłośnie — zjawił się pan. Wielki wezyr dotknął ręką czoła, piersi i końca bucika. Szach stał przez chwilę na tle ciężkiej czerwonej kotary. Stał w białej szacie z lśniącego jedwabiu, która zdawała się szeleścić pod dotknięciem samego wzroku, w czerwonych sandałach, w lekkiej jedwabnej zielonej zarzutce na plecach, z krzywą, krótką szablą na czerwonym pasie u boku. Szach rzekł:

- Pojedziemy, mój przyjacielu!
- Pojedziemy, Panie! — rzekł wielki wezyr.
- Dokąd, przyjacielu?
- Dokąd mój pan rozkaże!

Najpierw żądam rady a potem dopiero posłuszeństwa!

- Trudno radzić, Panie!
- Obowiązkiem wielkiego wezyra jest rada!
- Jeżeli rozkaz, to znam radę: pojedziemy do stolicy cesarza Austrii!

— Mahometanie byli tam przed wielu laty!

— Panie, nie udało im się wówczas wejść do miasta. W przeciwnym razie na wieży kościoła św. Szczepana, nie byłoby dziś krzyża, lecz błyszczałby nasz półksiężyc!

— Dawne czasy, stare dzieje, wielki wezyrze. Dziś żyjemy z cesarzem Austrii na stopie pokojowej.

- Tak jest, Panie!
- Jedziemy! — rozkazał szach. — Zawiadomić ministrów.

Ledwo szach zdecydował o wyjeździe a już patrzeć nie mógł na sale swego pałacu, na twarze swoich sług, na przedmioty codziennego nawyku. Wszystko irytowało go i nudziło. Był władcą i wściekało go, że nie może swojej decyzji jednym słowem przekształ-

cić w czyn, jak przekształcał inne rozkazy.

Dlaczego już teraz, w tej chwili, nie jest na dworcu? Dlaczego nie wsiada już teraz, w tej chwili, do śnieżno-białego cesarskiego pociągu? Ba, dlaczego nie może w następnej sekundzie, teraz, już wysiąść i znaleźć się we Wiedniu? Ach! Cóż znaczy potęga, jeżeli nic nie jest tak szybkie, jak lot pragnień? — Irytowały go duże łuki okien i barwna mozaika kamiennej podłogi i zbroje przodków na ścianach; i kobierce na wielkich kółkach, zawieszane u drzwi; i widok parku, w którym stare nudne palmy pyszniły się sztywno, jakby przybłąkane do towarzystwa europejskich lip; i wieczny plusk fontanny w westybulu, i w ptaszarni papugi, których wrzask docierał czasem aż do pałacu. Wszystko to irytowało szacha.

W przystępie jakby pasji samoudręczania się, skierował kroki ku miejscu, które od dłuższego czasu wydawało mu się źródłem wszystkich cierpień, mianowicie do Zenany. Mimo, że dzień był jasny, w salach cesarskiego harému panował wieczorny mrok, utkany ze złota i czerwieni; sączył się z przetykanej złotem czerwieni firanek, łagodnie filtrujących silne słońce. Gdy szach wszedł, dozorca eunuchów w przedpokoju klasnął w dłonie. Zastęp niewidzialnych eunuchów targnął za srebrne dzwonki, za niezliczone srebrne, śmiejące się a zarazem surowe dzwonki. Gdy szach wszedł do drugiej sali, ujrzał tylko plecy kobiet: wąskie, delikatne, szerokie, tłuste, chude, muskularne, ponętne, brzydkie, odrażające, okrągłe i kanciaste plecy, nagle lub osłonięte ramiona. O ile sobie przypominał, przepis pozwalał mu zabierać z sobą w podróż szesnaście kobiet.

(C. d. n.)

Układ organizacji chalucowych

Jerozolima. 26. 5. (ŻAT) Telegraficzne doniesienie o układzie, zawartym między organizacjami chalucowymi, oraz utworzeniu wspólnego związku chalucowego ma być uzupełniona następującymi szczegółami: Związek deleguje wspólnego przedstawiciela do instancji syjonistycznych (kongres, AC, Agencja Żydowska, urzędy palestyńskie i inn.) Wspólna komisja dba o rozwój i ugruntowanie pracy hachszarowej, skupia wszystkie dziedziny działalności chalucowej m. inn. sprawuje funkcje ciała rozdzielczego zebranych środków finansowych. Służba zdrowotna będzie ujednolicona i ześrodkowana w jednej instytucji. Przez powołanie do życia odpowiednich ciał koordynacyjnych

nych przeciwdziałać się będzie współzawodnictwu ośrodków hachszarowych w zakresie zatrudniania członków. Na wspólnych naradach i konferencjach wyjaśniane będą sprawy hachszarowe i w ogóle zagadnienia, będące wspólne dla całego ruchu chalucowego. Komisja przy departamencie imigracyjnym Agencji Żydowskiej w Jerozolimie sprawować będzie funkcje reprezentacji związkowej na Palestynę. W każdym kraju utworzone będą odpowiednie instytucje reprezentacyjne, według klucza parytetowego. Układ podpisali przedstawiciele: Hista drut Hechaluc, Hechaluc Hamizrachi, Hechaluc Haklal Cjoni A i Hechaluc Haklal Cjoni B.

Endecja na ławie oskarżonych

Łuck, 26. 5. (Tel. wł.). Przed kilku tygodniami donosiliśmy o wielkim procesie politycznym przeciw Stronnictwu Narodowemu w Łucku. Proces ten został odroczony celem wysłuchania świadków, obecnie podjęto go ponownie.

Złośliwe karły

Przedmiotem oskarżenia jest artykuł wydrukowany w „Wołyniu“ dn. 21 br. „Bez Józefa Piłsudskiego“.

Artykuł ten skierowany był przeciwko polityce Str. Narodowego na Wołyniu i zawierał m. in. następujące zdania:

„Skoro jednak robotę tę ludzie ci (Str. Narodowe) podjęli wśród społeczeństwa polskiego na Wołyniu — cele ich i zamiary należy zdemaskować. Cele te są jasne. Podważyć zasady, na których opiera się polityka państwowa na Wołyniu, zmącić opinię polskiego społeczeństwa, rozbić je na grupy i pomieszać kierunki jego marszu i to wszystko w imię dobra ojczyzny i pod wpływem troski o „siłę żywiołu polskiego na Wołyniu“. W imię różnych świętości narodowych, o których się mówi, a którymi się w życiu codziennym szarga i które są dowolnie naginane dla własnych korzyści, przyzwyczailiście się jak złośliwe karły, aby dziś powychodzić ze swoich kryjówek, poukładać się w szaty kapłanów i głosić swoją narodową naukę pełną hałasów, zlorzeczeń, tępoty i tchórzostwa“.

Str. Narodowe wniosło skargę o zniesławienie przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu tygodnika „Wołyn“ Zygmuntovi Siedleckiemu oraz adwokatowi Janowi Leszczyńskiemu, podpisującemu tygodnik za komitet redakcyjny. Jako okoliczności obciążające skargę wskazuje, iż autor artykułu w tytule i treści wystąpił w roli obrońcy idei i zasad głoszonych przez Marszałka Józefa Piłsudskiego, przez co obraził pamięć Zmarłego, oraz, że zniesławiający artykuł ukazał się w dniu ogłoszenia deklaracji płk. Koca, wzywającej do konsolidacji narodu. „Czyn sprawców“ wywodzi skargę oskarżenia jest przeciwdziałaniem tym pożytecznym dla narodu i państwa intencjom“.

W odpowiedzi na skargę, obrońcy oskarżonych, adw. Fr. Paschalski i adw. Masłowski zażądali powołania szeregu świadków, którzy mają stwierdzić, że istotnie działalność Str. Narodowego na terenie Wołynia jest w wysokim stopniu szkodliwa i destrukcyjna.

Endecy o Marszałku Piłsudskim

Na wczorajszej rozprawie adw. Masłowski w imieniu obrony prosi o dopuszczenie świadków Henryka Swierszcza i Jana Żytka na okoliczność, że na zebraniu członków Str. Narodowego w kwietniu 1937 r. jeden z prelegentów wygłosił referat p. t. „Powstanie Państwa Polskiego w 1918 r.“ i w referacie tym zarzucił, iż Marszałek Piłsudski pozostawał w zмовie z Niemcami, przeciwstawiając się tworzeniu polskiej siły zbrojnej, że w porozumieniu z Niemcami wyjechał do Magdeburga i stamtąd powrócił i chciał organizować Państwo Polskie na sposób komunistyczny i do końca życia zachował poglądy komunistyczne, że Marszałek Śmigły-Rydz, również jako dziedzic Marszałka Piłsudskiego kultywuje przekonania komunistyczne.

Pierwszy zeznaje dr. Zdzisław Stahl ze Lwowa.

Działalność destrukcyjna

Sw. Stahl oświadcza, że jego zdaniem, hasła wysuwane przez Str. Narodowe dotyczące znaczenia ekspansji narodowej utrzymania stanu posiadania polskiego na ziemiach wschodnich są słuszne. Praktyka jednakże wygląda inaczej. Str. Narodowe podporządkowało wszystkie swoje cele jednemu celowi głównemu, to jest dążeniu do zdobycia władzy za wszelką cenę. Wykorzystując swoje stanowisko opozycyjne i podkreślając na każdym miejscu swój stosunek negatywny do istniejących organów państwowych oraz polityki Państwa Polskiego na ziemiach wschodnich oddziaływanie wybitnie destrukcyjne i szkodliwe dla polskiej racji stanu na tych ziemiach.

Adw. Masłowski: — Czy negację do polskich czynników rządowych na Kresach wschodnich ze strony Str. Narodowego w stosunku do decydują-

Jeżeli cierpisz na obstrukcję...

Jeżeli cierpisz na obstrukcję, szybko to odczujesz. Będziesz miał ciężką głowę, będziesz leniwy, i zmęczony. Obstrukcji nie należy zaniedbywać.

Uwolnij się ze wszystkich trujących substancji, które nagromadzają się na skutek złe trawione pożywienia. Sole Kruschen zawierają różne sole: jedno z nich rozpuszczają osad kwasu moczowego, a inne przyczyniają się do usunięcia zbytnich trujących substancji z naszego organizmu.

Kup dziś jeszcze flakon Soli Kruschen w najbliższej aptece.

cych władz polskiej państwowości należy oceniać jako stanowisko dodatnie?

Sw. Stahl: — Jest to stanowisko zdecydowanie ujemne. Uważam, że wszystko co idzie przeciwko konsolidacji żywiołu polskiego oraz konsolidacji ludności z Państwem Polskim należy uważać za ujemne i szkodliwe.

Adw. Starczewski: — Czy świadek może stwierdzić, że Str. Narodowe w życiu codziennym szarga świętości narodowe i nagina je dla własnych korzyści?

Sw. Stahl: — Str. Narodowe operuje bardzo często hasłami uważanymi przez naród za świętość, w praktyce zaś pomiędzy tymi hasłami a rzeczywistym postępowaniem następują zasadnicze rozbieżności.

Zeznawali jeszcze b. kapelan Marsz. Piłsudskiego ks. Tokarzewski, pos. Hoffman i kurator Czarnecki. Między obrońcą a kuratorem rozwinął się następujący dialog:

Adw. Masłowski: — Czy zarzut, że Str. Narodowe wstrzymało się od ślubowania po śmierci Marsz. Piłsudskiego, jest słuszny?

Sw.: — Działacze Str. Narodowego wyrażali się o ślubowaniu żałobnym, że jest to zakłamanie, uderzając w ten sposób w świętość narodową. Działacze Str. Narodowego podczas przemówienia wygłoszonego do osadników usiłowali również podważyć zaufanie do armii polskiej mówiąc, że nie jest to armia narodowa. Tego rodzaju wystąpienie godzi w świętość narodową.

Wielki proces komunistyczny w Tarnowie

Tarnów, 26. 5. (t) Dnia 28 bm. rozpoczyna się przed Sądem przysięgłych w Tarnowie rozprawa karna przeciwko Franciszkowi Szafranskiemu z Róży w pow. ropczyckim, Franciszkowi Kręzłowi z Dąbka w pow. mieleckim, Józefowi Matrajowi z Dąbia, Józefowi Labakowi z Dąbia, Franciszkowi Żurkowi z Dąbia, Janowi Kołce z Dąbia, Józefowi Krzystyniakowi z Dąbia i Karolinie Kuryluk z Ostrowka pow. radzyńskiego — oskarżonym o to, że Franciszek Szafranski od drugiej połowy 1935 r. do 2/7 1936 w powiatach mieleckim i ropczyckim oraz w Krakowie, a Karolina Kuryluk od drugiej połowy 1933 do 2/7 1936 w Radzynie, Międzyrzeczu, Kocku, Siedlcach oraz w Krakowie a pozostali inni oskarżeni w pierwszym kwartale 1936 do 27 kwietnia 1936 w Dąbiu pow. mieleckiego wchodzili w porozumienie z innymi osobami w celu zmiany przemocą istniejącego ustroju Państwa Polskiego na ustrój radziecki, a nadto oskarżony jest Franciszek Szafranski o to, że w nocy na 7 listopada 1935 w gromadach Wiewiórcze, Zassowie, przez sprowadzenie i rozpowszechnienie ulotek komunistycznych nawoływał do zmiany przemocą istnieją-

cego ustroju Państwa Polskiego na ustrój radziecki.

Z pomiędzy oskarżonych wedle aktu oskarżenia Karolina Kuryluk jest wybitną działaczką komunistyczną, karana już za działalność komunistyczną, przy czym występowała z ramienia wydziału rolnego K. C. K. P. P., zaś po opuszczeniu więzienia w roku 1933 rozwijała — wedle aktu oskarżenia — żywą działalność wywrotową biorąc udział w zebraniach komunistycznych w Międzyrzeczu jako przedstawicielka K. C. K. P. P. Radzyń oraz wchodziła do komitetu okręgowego K. P. P. w Siedlcach i organizowała strajki folwarczne, a w końcu po odbyciu około 3 miesięcznego kursu instruktorskiego od końca września do końca grudnia 1935 w Rosji sowieckiej działa obecnie z ramienia wydziału rolnego komitetu centralnego K. P. P. utrzymując stały kontakt z osobami karanymi za działalność komunistyczną.

Rozprawa rozpisana jest na 3 dni. Bronią adwokaci dr Merz, dr Rozwadowski i mgr Mütz, oskarżać zaś będzie wiceprokurator dr Stögermayer, a przewodniczyć będzie sędzia okręgowy Pykosz.

Niewidomi muzycy i -- paragraf aryjski!

(Specjalna służba informacyjna „Now. Dzien.“)

Wiedeń 26. 5. (z) Zrzeszenie niewidomych muzyków w Wiedniu uchwaliło przed niedawnym czasem wprowadzenie paragrafu aryjskiego. Uchwała w zrzeszeniu, liczącym 60 członków, w tym 3 Żydów, zapadła na zebraniu, w którym uczestniczyło 21 osób. Za wnioskiem padło 9 głosów, przeciw — 2, a 10 wstrzymało się od głosowania.

Przeciw uchwale tej zajęły zdecydowane stanowisko ogólny związek zrzeszeń niewidomych w Austrii, stojąc na stanowisku, że nie ma ona uzasadnienia statutowego. Zrzeszenie niewidomych muzyków wezwane zostało wobec tego do cofnięcia tej uchwały pod grozą, że w przeciwnym razie związek

wystąpi do władz z żądaniem rozwiązania zrzeszenia.

Niezwykła „Greuelpropaganda“ na Węgrzech

Budapeszt 26. 5. (z) Przed i podczas pobytu włoskiej pary królewskiej w Budapeszcie rozpowszechniano na Węgrzech i zagranicą różne fantastyczne wieści, jak np. o wypadku śmierci w rodzinie naczelnika państwa, o zawałeniu się trybuna, połączonym z kilkoma wypadkami śmiertelnymi i td. W rękach policji która w sprawie tej wszczęła dochodzenia, znajduje się już obfity materiał, dotyczący pochodzenia tych pogłosek, które mogły podkopać polityczny i gospodarczy kredyt Węgier. Przeciw licznym osobom, podejrzanym o tę osobiwą „Greuelpropaganda“, wdrożono kroki sądowe.

Jak zdemolowano posterunek policji w Myślenicach

7-my dzień procesu członków wyprawy Doboszyńskiego

KRAKÓW, 27 maja.

Najnowszy przewód sądowy przyniósł zeznania dalszej serii świadków, częścią z szeregu policji, która uczestniczyła w dochodzeniach uzględnienie w pościgu za bandą Doboszyńskiego, a częścią z prowadzących pościg funkcjonariuszy straży granicznej. Na specjalne wyróżnienie zasługują zeznania funkcjonariuszy policji w Myślenicach, z których dwaj padli bezpośrednio ofiarą napadu endeckich „drużyn ochronnych”. Posterunkowi myślenicki dali też dosadny obraz spustoszenia, jakie oddział Doboszyńskiego wywrządził na posterunku policji, wyrzucając drzwi, rabując broń i mienie prywatne, oraz rozbijając szafy, biurka itd. Dalszą część niszczycielskiej roboty, dokonanej przez szaleńczą wyprawę przedstawia poszkodowani kupcy żydowscy, których przesłuchanie wyznaczone zostało na najbliższy dzień procesu, tj. piątek, 29 bm.

Obroncy w zadawanych posterunkowym myślenickim pytaniach usiłowali przejasnić warunki bezpieczeństwa, jakie krytycznej nocy panowały na terenie Myślenic, wypuklając szczególnie fakt, że na posterunku był tylko jeden posterunkowy, reszta zaś spała, w swych mieszkaniach, a dalej, że brak było połączeń telefonicznych w nocy i t. d. Dużą część pytań obrońców zajęły również momenty polityczne, obracające się — jak zwykle — dookoła „niebezpieczeństwa komunistycznego” po wsiach, z których pochodzą oskarżenia. Efekt tych pytań, stawianych poszczególnym świadkom, był wręcz przeciwny od zamierzonego, dowiedzieli się bowiem pp. obrońcy, że nasilenie agitacji komunistycznej w tych okolicach było w okresie wypadków i jest obecnie minimalne.

„Znaleźli” nowe marynarki

Pierwszy świadek komisarz PP. Adam Szechiński, komendant powiatowy w Limanowej brał pośredni udział w akcji pościgowej za członkami bandy Doboszyńskiego. Ujęci na jego terenie członkowie bandy zostali zgodnie z utrzymanym poleceniem odesłani do Myślenic. Dwaj z nich mieli na sobie nowe marynarki, co do których powiedzieli, że je znaleźli.

Wesoła opowieść o zrabowanych cukierkach

Przodownik PP. Mateusz Pajak był obecny podczas przesłuchiwań kilku oskarżonych na posterunku w Mogilanach i w urzędzie śledczym w Krakowie. Oskarżeni zeznawali bez jakiegokolwiek przymusu, a nawet z uśmiechem opowiadali, jak zjadali cukierki, zrabowane w sklepie w Myślenicach. Przesłuchujący podkomisarz zapytał osk. Pyzika, czy mu cukierki smakowały, na co ten odpowiedział, że tak. O wymuszaniu ze znał nie ma mowy.

Apl. Jaworski: Czy pan był słuchany specjalnie na tę okoliczność, że Pyzik nie był bity podczas przesłuchania? — Pan sędzia śledczy pytał mnie, czy na Pyzika nie wywierano nacisku, na co odpowiedziałem, że był wesoły i śmiał się, mówiąc o cukierkach. Także inni się uśmiechali.

„Rządy obejmą inni”...

Obr. Gajewicz: Czy także ci, którzy ich badali, śmiali się? — Nie. — A dlaczego Pyzik mówił: nie cieszcie się, niedługo z wami się skończy? — Podczas eskortowania Pyzika na posterunek, ten odezwał się do mnie: z wami wnet się skończy, rządy obejmą inni.

Franciszek Brożek, em. przodownik PP. był podczas zeszłorocznych zajęć komendantem posterunku PP w Mogilanach, do którego rejonu należy majątek Chorowice. Znał Doboszyńskiego jako przywódcę Stronnictwa Narodowego. Informował on swe przełożone władze o działalności Stronnictwa Na-

rodowego. Czy o drużynach ochronnych informował, tego nie pamięta. Zauważył zwiększenie się szeregu Str. Narodowego w latach 1935—36.

Obr. Stypulkowski: Dlaczego świadek przeniesiony został na emeryturę?

Przew.: Uchylam to pytanie.

Obr. Stypulkowski: Czy pańskie przeniesienie na emeryturę pozostawało w związku z wypadkami myślenickimi? — Nie.

Obr. Gajewicz: Wspominał pan, że na terenie Mogilan działalność rozwijało tylko Str. Narodowe. Czy i pan należy do tego stronnictwa?

Przew.: Uchylam to pytanie.

Starcie, którego nie było

Wotant dr Stępniewski: Czy na terenie pańskim zaznaczała się silna agitacja komunistyczna? — Na moim terenie nie. — Czy słyszał pan o jakimś wypadku starcia między komunistami a członkami Stronnictwa Narodowego, napadniętymi przez komunistów? — Nic takiego nie było.

Noc grozy na posterunku

Duże zainteresowanie wywołują zeznania przodownika PP. Wincentego Orlickiego — zastępcy komendanta posterunku w Myślenicach. Świadek ten podaje, że krytycznej nocy był na posterunku tylko post. Małecki. Zazwyczaj pełnił służbę w nocy jeden z posterunkowych kawalerów, zaś drugi spał na posterunku. Dalsza załoga, posterunkowi żonaci, mieszkają na mieście, w różnej odległości od posterunku. Służbę na mieście ma zwykle 3 posterunkowych.

Post. Małecki, cały zbroczony krwią

Nad ranem przybiegł do mieszkania świadka, odległego około 200 m od posterunku, Małecki, cały zbroczony krwią. Miał on ranę na głowie, jednak świadek nie widział w

PŁASZCZE A. BROSS - RYNEK 12
drugi dom od ul. Grodzkiej.

którym miejscu, gdyż cała głowa była skrwawiona. Małecki zameldował świadkowi, że jakaś banda napadła na posterunek, przy czym pobito go i zrabowano broń, oraz że zdemolowano i podpalono sklepy żydowskie w mieście. Gdy świadek zebrał się i wyszedł na miasto, ujrzał spaloną furmankę.

Co zrabowano?

W godzinę po meldunku Małeckiego świadek przybył na posterunek, gdzie ujrzał nie samowity obraz zniszczenia. Szafy, w których schowane były karabiny i amunicja — były rozbite i opróżnione, również stoły i biurka miały powyrywane szuflady, a jedne drzwi były rozbite. Ogółem zrabowano 6 karabinów służbowych i 8 zapasowych, 10 bagnetów, ponad 400 naboji, 5 rewolwerów z nabojami, 5—6 granatów łzawiących, 6 palek gumowych, torby służbowe z kajdankami, kilka ładownic i pasów, czapkę, pelerynę, lampki elektryczne, futerały itd.

Prok.: Czy wiadomo panu, że zabrano również gotówkę? — Owszem, 20 zł — Jakże to były pieniądze? — Zakwestionowane u osobnika podejrzanego o kradzież. — A wieczne pióro? — Również skradziono wieczne pióro, stanowiące własność komendanta po-

„Wsi komunizujące”

Obr. Stypulkowski stawia świadkowi szereg pytań, a opierając się na jego odpowiedziach, że w obszarze podpadającym posterunkowi w Mogilanach nie było agitacji komunistycznej, wspomina w dalszych pytaniach swych, o „wsiach komunizujących” poza terenem działalności świadka.

Nawiązując do tego określenia, prok. Szypuła uzyskuje od świadka wyjaśnienie, że nie brał on żadnego udziału w likwidacji komórek komunistycznych poza terenem swego działania, wobec czego nie wie nic bliższego o istnieniu „wsi komunizujących”.

PPS. i komuniści

Obr. Kuśnierz: A czy są w Mogilanach członkowie PPS? — 75 procent robotników należy do PPS. — Jaką rolę odgrywają komuniści w PPS?

Przew.: Uchylam to pytanie.

Obr. Kuśnierz: Czy świadek wie, że komuniści działają pod pokrywką PPS?

Przew.: Uchylam to pytanie.

sterunku, a nadto ołówek i pieczęć.

Apl. Niebudek: Czy dochodziły pana skargi ludności miejscowej na starostę Basarę, czy prowadzono może w sprawie tych skarg jakiś wywiad? — Nic mi o tym nie wiadomo.

Co znajduje się na bramie posterunku?

Obr. Gajewicz: Czy na bramie posterunku w Myślenicach jest szyld? — Są dwa szyldy z napisami: Pow. Komenda P. P. w Myślenicach i Posterunek P. P. w Myślenicach. — A co jeszcze jest na bramie? — Orzeł. — A co jeszcze, powyżej orła. — Nic. — A nie ma na bramie wizerunku Matki Boskiej? — Nie ma. — Jak pan wróci do Myślenic, niech się pan dobrze przyjrzy bramie, to pan ujrzy wizerunek.

Przew.: Uwaga pana obrońcy pod adresem świadka jest zupełnie nie na miejscu.

„Rewolucyjne” pytania

Obr. Stypulkowski: Więc jak wybuchła ta rewolta, czy rewolucja, to wszyscy policjanci spali i nikt o niczym nie wiedział. Czy gdyby wybuchła rewolucja komunistyczna, tak samo by się policja zachowała?

Przew.: Uchylam to pytanie.

Obr.: Jak dokonywano zazwyczaj alarmu posterunkowych? — Ten co ma dyżur, alarmuje innych. — Więc wtedy, jak on alarmuje, nie ma nikogo na posterunku? — Są dwaj: jeden ma dyżur a drugi śpi. — A tego dnia, czy Małecki miał czuwać, czy mógł spać? — Małecki był po służbie. — A kto był na służbie? — Nikt. — Więc w całym mieście powiatowym nikt w nocy nie miał służby policyjnej? — Trzej posterunkowi pełnili służbę w mieście. — Czy toczyły się przeciw komu dochodzenia w związku z wypadkami, czy była jakaś komisja śledcza i ukarała kogoś? — Komisja była z komendy wojewódzkiej, ale nikt nie został ukarany.

Uchylone pytania

Obr. Zdzitowiecki (z Radomia): Czy także w innych miastach są te same warunki bezpieczeństwa, co w Myślenicach?

Przew.: Uchylam to pytanie.

Obr.: Czy członkowie straży miejskiej w Myślenicach mają szable żelazne czy drewniane?

Przew.: Uchylam to pytanie.

Komendant posterunku PP. w Myślenicach opisuje przebieg wypadków

WPISY

Po przerwie zabiera głos obr. Gajewicz, który domaga się zmiany miejsc oskarżonych, obrońca motywuje to tym, że świadek Małecki porozumiewał się rzekomo w czasie przerwy z obecnym na sali wywiadowcą, który wskazał mu miejsce, zajmowane przez poszczególnych oskarżonych. Przewodniczący zarządza, aby oskarżeni zamienili się miejscami.

Następnie zeznaje przod. P. P. Michał Kanik, komendant posterunku P. P. Krytycznej nocy w mieszkaniu prywatnym świadka zjawiał się pokrwawiony post. Małecki, wołając, że chcą zabić Kanika. Małecki opisał przebieg wypadków w Myślenicach.

Kanik udał się do znajomego szofera, któremu polecił objechać miasto i zdać sobie relację, oczekując na niego obok karczmy za mostem. Tutaj wyszło na spotkanie 3 osobników z rewolwerami, polecając mu aby stąd odszedł.

Wobec tego świadek udał się z powrotem do Myślenic. Na Rynku nie było już nikogo. Świadek otrzymał polecenie od starosty, aby udał się do wojewody z meldunkiem. Z tym meldunkiem wyjechał Kanik do Mogiły i stąd wysłał meldunek do wojewody, a sam wrócił z nadciągającą policją do Myślenic.

Obecnie rozpoczął się pościg. Na polanie spotkano grupę ludzi, którzy wezwani do podniesienia rąk, poczęli uciekać do lasu. Za chwilę z lasu padł strzał. Policja poczęła czołgać się na ziemi. W lesie rozpoczęła się walka między obu stronami. Świadek starał się wydostać jakieś wiadomości i w tym celu oddalił się do pobliskiego domostwa. Tutaj został jednak napadnięty przez grupę napastników, którzy strzelając z karabinów biegli w jego stronę. Świadek strzelił do jednego z napastników, u którego zauważył swą torbę. Był to Pałka, który został ranny. Znalazło-

no przy nim torbę policyjną, 3 granaty i plecak. Pałka zeznał, że zostali zwerbowani przez inżyniera Doboszyńskiego. Pieniądzy zabranymi z Posterunku P. P. podzielili się między sobą.

Wśród oskarżonych rozpoznaje świadek osk. Watora.

Pytania...

Na pytania przewodniczącego stwierdza świadek, że zabrano z Posterunku P. P. 25 zł. z biurka i 20 zł. z mandatów karnych, złote pióro, szkło powiększające, pieczętę, karabiny, rewolwer, amunicję i pelerynę.

Wotant dr Stępniewski: Pan zeznał, że gdy zbudzono pana, to nie miał przy sobie broni? — Tak jest. Nie ma rozporządzenia, że odchodząc ze służby należy mieć przy sobie broń.

— Wystarczyłoby więc, żeby jeden człowiek stanął w drzwiach Posterunku z rewolwerem w rękę i nie pozwolił zabrać broni?!

Obrona chce wydostać od świadka jakieś szczegóły, odnoszące się do pierwszych spostrzeżeń i podejrzeń co do sprawców napadu.

— Podejrzewano, że to narodowcy — mówi świadek. Ale nie wydawało się to pewne. Trudno było uwierzyć, aby ludzie, kierujący się czymś wyższym mogli rabować Posterunek i sklepy, rozbić mieszkani starosty i pobić go.

— To starosta bito? — Tak jest.

— Bito go, czy uderzono? — Ja jego ran nie widziałem, ale wiem, że żalił się starosta, iż został pobity.

Obr.: Jak zachowywał się starosta Bassara w stosunku do ludności? Czy dochodziły do pana jakieś żale na starostę? — Nigdy nie słyszałem nic ujemnego o staroście. Był on równy w obchodzeniu się z wszystkimi bez wyjątku.

Szli, aby coś zdobyć - a nie dla wyższego interesu

Mówiąc o celu wyprawy Doboszyńskiego, świadek oświadcza: Moim zdaniem nie byli to ludzie, którzy kierowali się jakimś wyższym interesem. Myślę, że ludzie poszli poprostu po to, ażeby coś zdobyć.

P. Kuśnierz miał znów pecha

— Czy interesował się pan działalnością inż. Doboszyńskiego? — Działalnością samego inż. Doboszyńskiego nie interesowałem się, ale działalnością Stronnictwa Narodowego.

— Czy interesował się pan działalnością oświatową inż. Doboszyńskiego? — Nic nie wiadomo, aby inż. Doboszyński zajmował się działalnością oświatową w powiecie.

— Czy stwierdzono działalność wywrotową w terenie powiatu? — Nie ma takiej działalności u nas.

— A P. P. S. ? — Jest bardzo słaba.

Seria pytań odnoszących się do wypadków krakowskich została uchylona.

Pościg Straży Granicznej

Następny świadek Teofil Matuszkiewicz, przod-

ownik Straży Granicznej brał udział w pościgu z grupą 50 uzbrojonych osób, opisując przebieg pościgu. Jeden z uciekających, Machno, złożył się do strzału. Wówczas doszło do strzelaniny, w czasie której Machno padł zabity. Znalaziono przy nim karabin niemiecki „Mauser” odbezpieczony oraz worek z rzeczami, pochodzącymi z Posterunku.

Prok.: Czy pan strzelił do Machny? — Ja strzelałem, ale strzelali i inni, tak, że niewiadomo kto go trafił.

Jan Wojnarski, strażnik graniczny, był również uczestnikiem pościgu i podaje szczegóły z jego przebiegu.

Stanisław Polarz, posterunkowy, na wstępie swych zeznań zapytany o wyznaczenie odpowiada „możeszowe”, co wywołuje wesołość na sali. Oczywiście, że świadek prostuje ten szczegół, poczem następuje opis pościgu.

Posterunkowy Mikołaj Malaga, pełnił krytycznej nocy służbę w Głogoczowie. Idąc do Myślenic nie spotkał nikogo po drodze. Poza tym świadek nie wnosi nic do sprawy.

Również następny świadek st. post. Wincenty Latoń nie wnosi również nic nowego do sprawy.

„Ten uderzył mnie szpicrutą!”

Po przerwie południowej przystąpił trybunał do przesłuchania najważniejszych świadków w tym procesie. Są to posterunkowy Małecki i policjant gminny Święch. Obaj byli naoczniymi świadkami wypadków myślenickich. Małecki był na posterunku P. P. w chwili napadu i został ranny w głowę. Święcha napastnicy uprowadzili za miasto, pobili i kazali wracać. Toteż zeznania tych świadków budzą duże zainteresowanie.

Pierwszy zeznaje post. Stefan Małecki. Krytycznej nocy wrócił ze służby o 12-tej w nocy i przed 2-gą zasnął. Po chwili usłyszał stukanie do drzwi. Jakiś głos odpowiadał, że chodzi o zgłoszenie kradzieży. Gdy uchylił drzwi rozległ się krzyk „Hurra!”, trzech mężczyzn wpadło do wnętrza i odepchnęło go od drzwi. Jakiś mężczyzna wysoki uderzył go prętem w skroń, tak, że zalał się krwią i stracił przytomność.

Gdy oprzytomniał, widział, że dwóch mężczyzn trzyma go. Trzeci mężczyzna rozbił drzwi szafy i zabierał stamtąd karabiny. Poczęło się zabieranie rzeczy. Ktoś podszedł do niego i powiedział „Zal mi, że tak pana charatneli!” Mężczyzna ten miał przewieszoną mapę i pytał o broń zapaso-

wą. Powiedziawszy „Koleczy! Trzymajcie go żeby nie uciekł!” wyszedł na korytarz i więcej nie wrócił. Wychodząc, powiedział jeszcze, że nie wolno bić. Po wyjściu napastników, którzy wycofali się z bronią gotową do strzału, za chwilę wyleciał jeszcze jakiś mężczyzna z drugiego pokoju i uderzył świadka pałką kilkakrotnie w głowę.

Po wyjściu wszystkich, Małecki ubrał się, zamknął drzwi Posterunku na klucz i udał się do komendanta, którego zaalarmował. Rana na skroni świadka była długości ponad 7 cm, tak, że musiano ją zeszywać.

Po zaalarmowaniu reszty policjantów myślenickich i Posterunku w Lubniu, połączył się stamtąd z Limanową, Zakopanem, Chrzanowem, zawiadamiając o wypadkach. Osłabiony, nie brał początkowo udziału w pościgu. Dopiero 26 czerwca wyjechał z Myślenic i brał udział w pościgu, kierując się w stronę Zubrzycy. Stamtąd poszedł do Zawoi, gdyż otrzymał wiadomość, że w tym kierunku znajduje się Doboszyński. Na przejściu do Policji zatrzymano dwóch — osk. Knotka i Przybylskiego. Znalaziono przy nich rewolwer z 10

ŻYD. ŚREDNIA SZKOŁA HANDLOWA

KRAKÓW, STRADOMSKA 10. TEL. 164-40. GODZ. 9-2 i 6-8

nabojami, zegarek, łuski z naboju, karabinowych i łuskę zakopiańską.

Na pytania przewodniczącego świadek stwierdza, że poznał oskarżonych na podstawie fotografii.

Rozpoznanie

Wśród ogólnego naprężenia świadek obserwuje bacznie twarze oskarżonych i wskazuje na trzech. Rozpoznaje Płonkę, jako tego, który wszedł na Posterunek i uderzył świadka szpicrutą w głowę. Świadek wskazuje również osk. Jana Kwintę, który uderzył go pałką w głowę. Rozpoznaje wreszcie Ant. Kwintę, który na Posterunku strzelał z karabinu, należącego do świadka.

— Pan w śledztwie rozpoznał Tomasza Płonkę, jako tego, który pana uderzył w głowę? — To jest rok czasu, widziałem tyle twarzy od tego czasu, więc mogłem się pomylić. Ale w czasie konfrontacji rozpoznałem go stanowczo.

Kradziono!

Prok. Czy pan odzyskał rzeczy, które panu skradziono? — Nie odzyskałem wielu rzeczy. Zniszczono mi ubrania cywilne i płaszcz wojskowy, prywatny.

Obr. dr Gajewski: O co pan pytał przed rozprawą kolegę? — To jest mój kolega szkolny. On mi pokazywał, gdzie siedzą adwokaci, a gdzie dziennikarze.

— A o oskarżonych? — Nie mówiliśmy.

Obr. dr Gajewicz zabiera głos po przesłuchaniu tego świadka i oświadcza, że w związku z jego poprzednim wystąpieniem w sprawie wywiadowcy na sali rozpraw aresztowano wzgl. przesłuchano jedną osobę na sali rozpraw. Obrońca demonstruje przeciw temu, mówiąc z patosem, że „rozprawa nie może się toczyć pod kontrolą policji”.

Obr. dr Kuśnierz: Ile sklepów żydowskich jest w Myślenicach?

Przew.: Uchylam to pytanie.

„Niszczyć wszystko co jest żydowskie!”

Jako ostatni zeznaje Władysław Święch, policjant gminny w Myślenicach. Krytycznej nocy wyszedł na ulicę o godz. 3-ciej. Po chwili zeszedł z Rynku, ale wrócił gdy dowiedział się, że „coś się stało”. Widział obrabowany już sklep Goldsteinowej. Po drodze zatrzymano go okrzykiem „Stój sk..... ręce do góry”. Zabrano mu rewolwer i zaprowadzono go na Rynek. W drodze ktoś uderzył go w głowę, ale komendant odezwał się „Za co go bijecie?” W Rynku ukończono wyrzucanie skór z jednego sklepu i zabierano się do drugiego.

Komendant wołał do ludzi „Niszczyć wszystko co jest żydowskie, ale nie bić i nie kraść!”

W dalszym ciągu pomaszerowano pod dom starosty, a potem rozbito piekarnię. Świadka wyprowadzono 3 km za miasto. Tam komendant podał świadkowi rękę, kazał zwrócić mu szablę i polecił go zwolnić. Na odchodnym komendant grupy powiedział do świadka: „Będzie przewrót w całej Polsce i ty będziesz nam jeszcze służył!”

Świadek rozpoznaje kilku oskarżonych i wskazuje na Jana Kwintę, który niósł pałkę i uderzył go.

Na pytania obrońcy świadek stwierdza, że Doboszyński zachowywał się wobec niego grzecznie i nie pozwolił go bić.

Prok.: Zeznał pan w śledztwie, że Doboszyński

kazał bandzie aby panu odebrała broń i zrewidowała kieszenie. Jak pan to pogodzi z obecnymi zeznaniami, że Doboszyński był grzeczny wobec pana?

Świadek tłumaczy to tym, że Doboszyński nie kazał go bić.

Po przesłuchaniu tego świadka obrona wniosła o powołanie w charakterze świadka sędziego śledczego dr Zacharskiego na okoliczność jak prowadzone było śledztwo w tej sprawie.

Do wniosku tego przyłącza się prokurator. — Przewodniczący odracza rozprawę do piątku rano.

CZWARTEK 27 MAJA

Kraków, 8 Sygnał czasu i pieśń majowa z wieży marij. 8.03 Koncert ork. wojsk. 8.50 Dziennik poranny 9 Nabożeństwo nast. muzyka 11.57 Sygnał czasu, hejnał 12.03 Poranek muzyczny 13 Pogad. aktualna 14 z Muszyńca na Kurpiach: regionalna transmisja 14.30 Koncert pozrywkowy 15.30 Aud. dla wsi 16 „Chwilka pytań” pogad. dla dzieci starszych 16.15 „Radość w życiu dziecka” pogad. 17.30 Kolysanki różnych narodów w wyk. H. Zboińskiej - Buszkowskiej 18 Pogad. aktualna 18.10 Muzyka 18.55 Program 19 „Z domu Dziurdziulewiczówna” aud. muzyczna 19.30 „Do słucha i do tańca” gra orkiestra T. Seredyńskiego 20.30 „W kraju młodszej Helady” felieton 20.45 Dziennik wiecz. i pogad. aktualna 21 Polska Kapela Ludowa 21.30 Recital śpiew. Maris Wehtra (tenor przy fort. prof. L. Urstein 22 Wiad. sport. 22.15 Lok. wiad. sport. 22.20 Muzyka taneczna.

Warszawa 8 p. Kraków, 23 Muzyka taneczna.

Lwów 8 p. Kraków 18.20 „Kacik humoru” w opr. F. Zandlera 18.25 Płyty 18.35 „O wychowanie przyszłego kupca lwowskiego” — pogad. 18.50 Płyty 19 p. Kraków 23 Muzyka taneczna.

Katowice 8 p. Kraków 18.10 Koncert ork. wojsk 18.55 Program 19 p. Kraków 23.10 Skrzynka francuska.

Łódź 8 p. Kraków 18.10 Odpowiedzi na listy w sprawach technicznych 18.25 Płyty 18.45 „Wpływ miasta fabrycznego na zdrowotność roślin” — pogad. 19 p. Kraków.

PROGRAM ZAGRANICZNY

Wiedeń 11.45 Koncert orkiestrowy 18 Koncert rozrywkowy 19.25 „Wesoły wieczór ojczyzny” 20.25 „Dziennik żołnierza Ferdynanda” — aud. słowno - muzyczna 21 Pieśni i arie w wyk. Dusoliny Giannini i A. Marcato z tow. ork. symf.

Brym 21 „Wesele Figara” — opera Mozarta. Paris P.T.T. 20 Radość i wesele 20.30 Słomkowy kapelus — słuchowisko w/g Labiche’a z muz. Ibarta.

Lille 19 muzyka lekka 20 Pogad. muzyczna w jęz. polskim: „Chopin i jego muzyka” — wygł. dr. David, 20.30 „Mały książe” — operetka Lecocqua.

Budapeszt 15.45 Muzyka cygańska 17 Koncert chóru młodzieży 19.30 Recital fortep. El. Dohnanyi’ego 20 Misterium 21.45 Muzyka salonowa.

Droitwich 18.45 „Flet czarodziejski” — opera Mozarta akt I. 20.05 Radiorewia 21.25 „Hotel Tariff” — radiorewia 22.20 Recital fortep.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

BALET HINDUSKI UDAY SHAN-KAR W STARYM TEATRZE

Sensacją artystyczną dla naszego miasta będą występy słynnego egzotycznego baletu hinduskiego Uday Shan-Kar, odznaczanego I. nagrodą na Olimpiadzie w Berlinie w r. 1936, podczas „Dni Krakowa” w sobotę i w niedzielę 30 bm. w Starym Teatrze. Wyrazy te mieszczą w sobie tajemnicę tego wielkiego powodzenia, jakim się cieszy balet Uday Shan-Kar we wszystkich europejskich stolicach. Jeśli dodamy, że zespół występuje przy dźwiękach oryginalnych instrumentów i melodii oraz w przepięknych wschodnich kostiumach egzotyzm będzie kompletny. Tym samym zrozumiałym jest zachwyt i entuzjazm towarzyszący wszędzie znakomitemu zespołowi. — Program obu wieczorów różny.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś wieczorem, po cenach najniższych pełna humoru komedia St. Bekeffi’ego „Nieusprawiedliwiona godzina”. Jutro z powodu próby generalnej „Bolesława Śmiałego” wieczorem przedstawienia nie będzie.

— „BOLESŁAW ŚMIAŁY” dramat Stanisława Wyspiańskiego, od lat 20-tu niegrany w Krakowie ukaże się na scenie teatru im. J. Słowackiego w sobotę, 29 bm. W widowisku tym weźmie udział niemal cały zespół teatru miejskiego z Wacławem Nowakowskim na czele, który odtwarza rolę tytułową.

— „PREMIERA W „BAGATELI”. Specjalny aktualny program rewiowy wystawia dziś teatr „Bagatela”. Będzie to pożegnanie obecnego zespołu artystycznego z publicznością krakowską. Początek przedstawień o godz. 3, 5, 7 i 9 wiecz.

— WIECZÓR RECYTACYJNY NUSI GOLD

LOSOWANIE

I. Konkursu letniego odbędzie się publicznie — w piątek dnia 28 b. m. o godz. 12 w poł. w budynku „Nowego Dziennika”, Orzeszkowej 7.

KRONIKA

MAJ
27
CZWARTEK 17 Siwan 5697

Wschód słońca
3 g 24 m

Zachód słońca
19 g 18 m

Uroczysty obchód 25-lecia Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich

W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Krakowie na dwa dni przewidziane uroczystości jubileuszowe, związane z 25-leciem istnienia syndykatu Dziennikarzy Krakowskich.

Na uroczystości jubileuszowe przybyli do Krakowa liczne delegacje dziennikarzy wszystkich

Przeciw nowralgii: PISZCZANY

Kapiele lecznicze w wielu hotelach
Inf. ustne: Biuro Piszczany, Kraków, Poleska 18 — Tel. 172-03
Pisemne: Biuro Piszczany, Cieszyń II/14

syndykatów Rzeczypospolitej.

O godz. 9 rano w kościele św. Krzyża ks. red. Piwowarczyk odprawił nabożeństwo żałobne za duszę zmarłych kolegów dziennikarzy. W czasie nabożeństwa pieśni wykonał chór „Echa” pod batutą dyr. Wallek - Walewskiego, a szereg utworów odegrał kwartet Ubezpieczalni krakowskiej. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele władz, oraz przybyli na zjazd dziennikarze.

Uroczyste powitanie dziennikarzy zamiejscowych odbyło się w sali Muzeum Narodowego, gdzie zgromadziły się delegacje wszystkich Syndykatów. Gości imieniem miasta powitał wiceprezydent miasta dr Klimecki, imieniem Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich prezes dr Flach, oraz dyrektor Muzeum Narodowego Kopera. Po zwiedzeniu słynnego poliptyku z kościoła św. Katarzyny, dziennikarze udali się na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda oddali hołd pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego. Delegacja dziennikarzy w osobach red. dr Flacha, p. Stankiewicz i dr Lankaua złożyła u sarkofagu piękny wieniec. Następnie uczestnicy zjazdu zwiedzili kryptę pod Wieżą Srebrnych Dzwonów.

W godzinach popołudniowych uczestnicy zjazdu zwiedzali miasto, a wieczorem wzięli udział w uroczystym otwarciu „Dni Krakowa” w otwarciu wystawy zbiorowych dzieł Leona Wyczółkowskiego w Pałacu Sztuk Pięknych. Dzień zakończyło przedstawienie w teatrze im. Słowackiego,

Kontyngent uboju rytualnego w Krakowie będzie znów obniżony o 5 proc.

Kontyngent uboju rytualnego w Krakowie nie został jeszcze na czerwiec ustalony. Nie mniej jednak w kompetentnych sferach wymieniane są już pewne cyfry, w ramach których obraca się kontyngent czerwcowy.

Jak się dowiadujemy, nastąpić ma w czerwcu dalsze obniżenie kontyngentu. I tak nieznaczna już ilość mięsa przyznana na maj ma być w czerwcu jeszcze zmniejszona o 5%.

Natomiast ulec ma pewnemu zwiększeniu tzw. nadkontyngent, przyznawany na wyrób wędlin. Wytwórnice wędlin, które otrzymały w maju 16.000 kg, mają w czerwcu otrzymać 30.000 kg. Zwiększenie tej cyfry ma być pewnego rodzaju premią, za wprowadzenie trybowania przez wytwórców

wędlin, o czym poniżej piszemy.

Czterech trybowaczy mięsa w Krakowie

W ostatnich dniach pisaliśmy kilkakrotnie o planie trybowania mięsa w Krakowie, które to mięso ma być przeznaczone wyłącznie dla wyrobu wędlin.

Po przeprowadzeniu szeregu pertraktacji i konferencji trybowanie mięsa zostało rozpoczęte. Obecnie pracuje w Krakowie czterech trybowaczy. Mięso wytrybowane używane jest jedynie i wyłącznie do wyrobu wędlin.

Wszyscy oskarżeni o wykroczenia antyżydowskie w Krakowie zostali uniewinnieni!

Ostatnio pisaliśmy kilkakrotnie o procesie 24 osób, oskarżonych o wykroczenia antyżydowskie w Krakowie. Na ławie oskarżonych zasiadło 24 osób, pozostających pod zarzutem napadów na

przechodniów żydowskich w różnych częściach miasta.

Wczoraj zapadł w tej sprawie wyrok w krakowskim Sądzie Okręgowym. Sędzia dr Bobilewicz ogłosił wyrok uniewinniający wszystkich oskarżonych od oskarżenia o udział w napadach na Żydów. Natomiast trzech oskarżeni zostali zasądzeni na kary po 4 miesiące, za targnięcie się na wywiadowcę w czasie aresztowania. I te kary zostały jednak na skutek amnestii umorzone.

NA RZECZ „BOJANOWA”. W sobotę dnia 29 bm. odbędzie się w sali Żyd. Tow. Teatralnego przy ul. Stolarskiej 9 Wieczór Żywego Słowa znanej recytatorki p. Nusi Gold, z nowym repertuarem.

— POKAZ GRAFIKI IZAAKA ADLERA potrwa jeszcze parę dni. Duże zainteresowanie wystawą jest zupełnie usprawiedliwione wysokim poziomem wystawionych eksponatów. Z uwagi na krótki pobyt tego utalentowanego artysty, powinna publiczność krakowska skorzystać z okazji i z ekspozycją powyższą się zapoznać. Wstęp bezpłatny. Wystawa otwarta codz. od 11—3 w lokalu Żyd. Tow. Teatralnego ul. Stolarska 9. I.

REPERTUAR KINOTEATRÓW:

ADRIA: „Pani minister tańczy”.
APOLLO: „Ramona” (Loretta Young, Don Ameche).
ATLANTIC: „Bufallo Bill” (Gary Cooper, Jean Artur) i „Walc cesarski” (Paweł Hörbiger).
BAGATELA: „Dzientelmen kocha inaczej” (Barbara Stanwyck) oraz rewia p. t. „Wesołe dni Krakowa”.

DOM ŻOŁNIERZA: „Pod dwiema flagami”.
PROMIEN: „Zwyciężyły kobiety”.
STELLA: „Dzisiejsze czasy” (Charlie Chaplin).
SZTUKA: „Małżeństwo z miłości” (Myrna Loy, Warner Bacter).

UCIECHA: „Zbuntowana” (Katarzyna Herburr i l.).
WANDA: „Jestem niewinny” (Silvia Sidney, Spencer Tracy).

— LETNIA KOLONIA WYPOCZYNKOWA Pracowników Umysłowych w Zakopanem na Bystrem (I. VI. — 15. IX.) daje tani, miły i przyjemny wypoczynek. Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela Związek Zaw. Żyd. Prac. Umysł. w Krakowie, W.W. Świętych 8, tel. 109-97. Prospekty wysyła się na życzenie. 2745k

— SZKOLNA KOLONIA LETNIA ŻYD. GIMN. KOED. W KRAKOWIE. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, zostaną wpisy na kolonię zamknięte dnia 1-go czerwca br. — Zgłoszenia przyjmuje oraz informacji udziela Kom. Rodz. codziennie w godzinach 12—14 i 20—21 w budynku szkolnym, ul. Brzozowa 5. 2901kz

„PŁOTECZKI NA UCHO”. Przez pewien czas pasją nowała nas wojna w Hiszpanii, później zostaliśmy zalektryzowani romantyczną miłością króla angielskiego, który dla kobiety poświęcił najpotężniejszy tron na świecie. Co obecnie stanowi szczyt zainteresowań eleganckiej plei pięknej? Wspaniałe obuwie Braci Klein, Kraków, STABOWISŁA 17, vis a vis kina Uciechy. Obuwie jakiego nie powstydziłby się Paryż, Londyn, New-York. Obuwie Braci Klein (wł. P. Klein) upiększa i wydatnia wiosenną toaletę eleganckiej pani. 2574k

Dalsze ofiary na odbudowę Brześcia

W dalszym ciągu wpłynęły w naszej Administracji następujące ofiary na rzecz poszkodowanych Żydów w Brześciu:

Adwokaci dr Staar i dr Suesser Kraków	zł 10.—
Dom Eksportowy B. Hendler Kraków	„ 10.—
Landauowa Filipowa Kraków	„ 10.—
Dr Ernest i Felicja Landauowie Kraków	„ 5.—
Spółdz. Towarz. Wzaj. Kredytu Tarnów	„ 100.—
Reichenstein Józef i Sandwauer Al. Krynica	„ 40.—
Schmeidler Adolf Krynica	„ 10.—
Dr Samuel Stendig Kraków	„ 10.—
Rappaport Sz. Kraków	„ 200.—
Bracia Thorn Kraków XXII	„ 100.—
Bernsteinowa Paulina Kraków	„ 25.—
Dr Leon Luster Kraków	„ 20.—
Leserkiewicz Józef Kraków	„ 10.—
Manfred Reichstein Kraków	„ 10.—
Propper Józef Kraków	„ 10.—
Dr Spira Joachim Kraków	„ 10.—
Inż. Karpf Michał Kraków	„ 5.—
Tow. Eskont. Spółdz. z ogr. odp. Tarnów	„ 100.—
Z akcji zbiórkowej zainicjowanej przez p. Juliusza Güchnera w Bielsku:	
Rappaport Jakub Bielsko	„ 100.—
Esiel Klein Bielsko	„ 20.—

Breslauer S. Bielsko	„ 10.—
Finder Herman Bielsko	„ 10.—
Fleischer Maks. Bielsko	„ 10.—
Dr Liebeskind Aleksander, Bielsko	„ 10.—
Corndorf Herman Bielsko	„ 5.—
Elsner Adolf Bielsko	„ 5.—
Feinstat Maks, Bielsko	„ 5.—
Güchner Juliusz Bielsko	„ 5.—
Leibel dr H. Adwokat Bielsko	„ 5.—
Schanzer Adolf Dziedzice	„ 5.—
Dalszy wykaz z akcji zbiórkowej przez p. Juliusza Güchnera nastąpi.	
Grünkraut Salo Bielsko	„ 15.—
Leser Róża Bielsko	„ 10.—
Urzednicy Firmy Briacia Schramek Cieszyn, bez różnicy wyznania	„ 42.50
Grünbaum Sz. Częstochowa	„ 20.—
Krakauer Z. Częstochowa	„ 5.—
Z. K. S. „Makkabi“ Zakopane	„ 20.—
Pinkas Izaak, Gorlice	„ 5.—
Dalsze ofiary wykazane będą w dniu jutrzejszym.	
Przypominamy, że kwoty na ofiary w Brześciu nadsyłać można czekiem P. K. O. Nr 400.630 lub składać w Administracji naszej przy ul. Orzeszkowej 7.	

Telegram ks. Michała do P. Prezydenta R. P.

Warszawa, 26. 5. PAT. Opuszczając granice Rzeczypospolitej po swoim pobycie w Warszawie, rumuński następca tronu J. K. W. ks. Michał przesłał pod adresem Pana Prezydenta RP. depeszę treści następującej:

W chwili gdy opuszczam ziemię pięknego kraju polskiego proszę Pana, Panie Prezydencie, przyjąć, jak również wyrazić panu Mościńskiej moje najgorętsze podziękowanie za tak serdeczne przyjęcie. Zapewniam, że zachowam niezatarte wspomnienie o moim pobycie w Polsce i o polskiej młodzieży harcerskiej.

(—) Michał

Zakończenie zjazdu Mizrahi

Warszawa, 26. 5. (A). W Warszawie zakończył się po kilkudniowych obradach VII krajowy zjazd Mizrahi. Wśród przyjętych jednoznacznie uchwał znajduje się rezolucja o sytuacji Żydów w Polsce. Rezolucja kończy się twierdzeniem, że Żydzi w Polsce muszą prowadzić nadal samodzielną politykę. Prezesem organizacji Mizrahi wybrany został rabin Izaak Nussenzbaum, zaś prezesem rady partyjnej poseł rabin Rubinstein. Wybrano też radę rabinów, która będzie miała współpracować z ogólnym Związkiem rabinów w sprawach, tyjących się żydostwa religijnego. Prezydium rady rabinów stanowią rabin Rubinstein, Branroth, Hager z Sosnowca, Mireki z Zabudowa, Blumenfeld z Warszawy. Jako prezes honorowy organizacji wybrany został ponownie b. poseł Farbstein.

Warszawa, 26. 5. (A) Od kilku dni bawi w Warszawie członek Egzekutywy Syjonistycznej i wybitny działacz Mizrahi rabin Fischmann, który brał udział w zjeździe organizacji Mizrahi. Rabin Fischmann po odbyciu konferencji z działaczami Mizrahi i 4 Centralnym Wydziałem Palestyńskim wyjeżdża do Krakowa i Lwowa dla przeprowadzenia konferencji z miejscowymi działaczami.

Nowy regulamin egzaminów w szkołach średnich

Warszawa, 26. 5. (A). Egzaminy w szkołach średnich ogólnokształcących odbywać się będą w tym roku według nowego regulaminu, ogłoszonego przez ministerstwo oświaty, a przyjętego dla gimnazjów prywatnych i państwowych. Zgłoszenia nowych kandydatów do gimnazjów i pierwszej klasy liceum powinny nastąpić w terminie od 1 do 15 czerwca, w Warszawie już od 24 maja. Egzaminy piśmienne do klas pierwszej gimnazjum odbędą się w dniach 17 czerwca, do klas drugiej, trzeciej i czwartej między 17—23 czerwca. Egzaminy piśmienne do pierwszej klasy licealnej odbędą się 19 czerwca, zaś egzaminy ustne odbędą się wkrótce po egzaminach pisemnych. Uczniowie, którzy nie złożą egzaminu przed wakacjami, będą mogli ewentualnie powtórzyć egzaminy dopiero w pierwszych dniach roku szkolnego 1937/38, tj. na początku września.

Dr. R. Goldblatt-Fenigerowa

specj. chorób kobiecych

powróciła i ordynuje
Kraków, SAREGO 28, tel. 117-61

Przedstawiciele Jointu w Wilnie

Wilno, 26. 5. ŻAT. Dyrektorzy Jointu dr Bernard Kahn i Dawid Schweitzer przybyli dziś w towarzystwie dyr. Neustadta do Wilna. W związku z akcją pomocy Jointu odbyło się szereg konferencji z miejscowymi działaczami żydowskimi i przedstawicielami różnych instytucji i zakładów. Oddzielną konferencję dyrektorzy Jointu odbyli z posłem rabinem Rubinsteinem. Poza tym w mieszkaniu rabina Grodzieńskiego odbyła się narada dyrektorów Jointu z grupą rabinów, którzy przedstawili sytuację szeregu zakładów religijnych i zgłosili wnioski co do pomocy ze strony Jointu. Następnie odbyła się konferencja poświęcona pomocy kredytowej dla instytucji żydowskich w Wilnie. Jutro dyrektorzy Jointu wyjadą do Białegostoku.

200 świadków w procesie adwokata-defraudanta

Warszawa, 26. 5. (A). Śledztwo w sensacyjnej sprawie zawieszonego przez władze palestry adwokata warszawskiego Wiesława Rykowskiego, przebywającego od końca ub. roku w więzieniu pod zarzutem popełnienia licznych mactwersacji jest na ukończeniu. Rykowski odpowiadać będzie za narażenie na szkody pieniężne blisko 50 osób spośród swoich klientów, a nawet spośród zatrudnionego u siebie personelu biurowego. Kwota przywłaszczona przez Rykowskiego wynosi blisko 40.000 zł. W sprawie adwokata-defraudanta zbadano dotychczas 200 świadków.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI

3-CI CZERWCA — OSTATECZNY TERMIN LIKWIDACJI AKCJI SZEKLÓWEJ!

W myśl instrukcji Egzekutywy Światowej Organizacji Syjonistycznej w Jerozolimie i uchwały Centralnej Komisji Szekłowej w Krakowie ustalonego 3 czerwca, jako ostateczny termin likwidacji tegorocznej akcji szekłowej.

Zwracamy się do wszystkich Lokalnych Komisji Szekłowych, by ostatnie dni dzielące nas od zakończenia akcji szekłowej poświęciły wzmożonej i energicznej pracy!

Centralna Komisja Szekłowa dla zach. Małopolski i Śląska w Krakowie.

PGISZA ORGANIZACJI STARSZEJ MŁODZIEŻY OKRĘGU CHRZANOWSKIEGO.

W czwartek dnia 27 b. m. odbędzie się w Chrzanowie pgisza organizacji starszej młodzieży okręgu chrzanowskiego z udziałem delegata Egzekutywy.

Program pgiszy: 1) Otwarcie, 2) referat o sytuacji politycznej w syjonizmie i Palestynie, 3) sprawozdania poszczególnych Komitetów Lokalnych, 4) przerwa i wspólny spacer do lasu, 5) dyskusja i referat o naszej pracy w najbliższych tygodniach, 6) zamknięcie.

DO WIEDNIA

zbiorowo, indywidualnie od zł. 135.—

„ARGOS“ Kraków, SZCZEPANSKA 7.
tel. 159-99

KRONIKA ŁÓDZKA

Żydzi łódzcy dla Brześcia

Łódź, 26. 5. (G) W poniedziałek wieczór ukonstytuował się w Łodzi komitet pomocy dla poszkodowanych w Brześciu. Egzekutywę tego komitetu stanowią dr Tartakower, rabin Braude, poseł Mincberg, adwokat Weizmann i były radny Bialer. W ciągu dnia wczorajszego zebrano w Łodzi 10000 zł na rzecz ofiar brzeskich. W dniu jutrzejszym opublikowana zostanie odezwa do ludności żydowskiej w Łodzi w związku z akcją komitetu.

Łódzcy lekarze za paragrafem aryjskim

Łódź, 26. 5. (G) W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie zarządu lekarzy obwodu łódzkiego. Na posiedzeniu obecnych było 16 członków, którym przewodniczył dr Misjon. Dr Schweig postawił wniosek, aby wypowiedzieć się przeciwko paragrafowi aryjskiemu, przyjętemu w Warszawie. Za wnioskiem Schweiga wypowiedziało się 7 członków zarządu przeciwko 8. Przewodniczący wstrzymał się od głosowania. Tym samym łódzki obwód solidaryzuje się z uchwałami warszawskimi.

Wiceburmistrz endecki w Zgierzu

Łódź, 26. 5. (G) Wczoraj odbyło się posiedzenie rady miejskiej w Zgierzu dla dokonania wyboru wiceburmistrza. Głosami sanacji i endeków został wybrany wiceburmistrzem kandydat Stronnictwa Narodowego Zajączkowski, który otrzymał 17 głosów. Ponadto wybrano 4 ławników, jednego ze sanacji, jednego socjalistę, endeka i Niemca.

Łódź, 26. 5. (G) Dziś w lokalu Bnei Brith otwarta została wystawa obrazów, znanego malarza łódzkiego Maurycego Trębacza, który obchodził jubileusz 60. lecia.

Łódź, 26. 5. (G) Podczas poniedziałkowego strajku protestacyjnego nie dopuszczono do zamykania sklepów żydowskich w Zduńskiej Woli. Kilkudniowe śledztwo żydów poturbowano. Dziś bawiła w Łodzi delegacja mieszkańców z Zduńskiej Woli. Oświadczali oni w województwie, że wśród ludności żydowskiej w Zduńskiej Woli panuje paniczny nastrój i istnieje obawa przed zajaciami podczas jutrzejszego święta. W województwie przyrzeczono delegacji, że podjęte będą wszelkie kroki, aby nie dopuścić do zajść.

Łódź, 26. 5. (G) Za obrazę religii katolickiej skazany został Wojciech Martyniak na półtora roku więzienia z zawieszeniem. Rozprawa toczyła się przy drzwiach zamkniętych.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie naszego kochanego Syna i Brata b. p. Dra Emila Libana, a w szczególności Związkowi Żyd. Kombatantów i wyrazili nam współczucie, składamy tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie.
2286g RODZINA.

KRONIKA ŚLĄSKA I ZAGŁĘBIA

Katowice, 26. 5. (K) Wczoraj wieczorem zakończył się proces przeciwko hitlerowcom niemieckim z organizacji sportowej „Wanderbund“ w Tarnowskich Górach. Po zamknięciu przewodu sądowego zabrał głos prokurator, który opierając się na obciążających zeznaniach świadków domagał się surowej kary dla wszystkich oskarżonych. W końcu przemawiali obrońcy. Wyrok zostanie ogłoszony w dniu 4 bm. w godzinach południowych.

Sosnowiec, 26. 5. (K) Onegdaj odbyło się w Sosnowcu zebranie Stowarzyszenia Kupców Polskich. Na zebraniu tym podkreślono z zadowoleniem, proces wypierania Żydów z placówek handlowych po czym uchwalono rezolucję, w której domagano się ustalenia terminów wszystkich targów i jarmarków na soboty.

Otwarcie pgiszy nastąpi o godz. 10-tej przed południem w lokalu Bnei Syjonu w Chrzanowie przy ul. Mickiewicza 8.

Egzekutywa Organizacji Syjońskiej dla zach. Małopolski i Śląska.

Dziś w kinie „WANDA”**JESTEM NIEWINNY**

Sala kina „WANDA” to najchłodniejsza sala Krakowa, centralnie wentylowana

monumentalny obraz króla realizatorów **Fritza Wanga**. Film, który ze względu na temat, grę i reżyserię wywołał wielkie poruszenie w całym świecie — Potężny dramat społeczny, który porusza niezmiernie ważny problem jakim jest prawo linczu. W rol. gł. **SILVIA SYDNEY - SPENCER TRACY**

We czwartek, dnia 27 bm. o 10 i 12 przedp. W sobotę 29 bm. o 3 pop. W niedzielę 30 bm. o 10 i 12 przedp. **PORANKI FILMOWE** — Nie ufaj mężczyźnie. W rol. gł. Joan Crawford, Clark Gable. Ceny miejsc od 50 gr

Na terenie parlamentarnym nie da się Bluma obalić

Warszawa, 26. 5. (Sin.) Z Paryża donoszą: „Na terenie parlamentarnym wywrócić rząd Bluma zdaje się rzeczą coraz mniej prawdopodobną”. Tymi słowami ocenia sytuację polityczną we Francji hr D'Ormesson we „Figaro”. Wobec tego odbywa się próba przez grupowania sił narodowych poza murami parlamentu. W ubiegłą niedzielę były premier Flandin wyciągnął publicznie dłoń w stronę radykałów, nawołując ich do połączenia się z republikańcami.

W dniu dzisiejszym redaktor naczelny „L'Ere Nouvelle” pisze, że połączenie się radykałów z katolikami na terenie wyborczym staje się koniecznością polityczną. — Antyklerykalizm — pisze on — jest rzeczą przestarzałą i śmieszną. Parę tygodni temu

premier Blum wraz z żoną demonstracyjnie podkreślił swą obecność na przyjęciu u nuncjusza papieskiego w Paryżu. Minęły czasy — pisze on — w których pewna kategoria radykałów w łóżach wolnomularskich zawzięcie zwalczała katolicyzm, równocześnie modląc się w synagogach. Picmo „L'Ordre” pisze, że ze strony rozdartej prawicy bloki narodowemu nie grozi niebezpieczeństwo. Rzuca on słowa oskarżenia na prawicę. Dopóki namiętności górować będą nad interesami narodowymi, trudno jest śnić o połączeniu żywiołów narodowych w solidny blok i tak długo premier Blum nie będzie się potrzebował obawiać jakiegokolwiek reakcji ze strony żywiołów narodowych i pravicowych.

Cały wydział kościoła wyznaniowego w Niemczech aresztowany!

(Specjalna służba informac. „Now. Dziennika”)

Wiedeń, 26. 5. (B) Zbliżone do kół narodowo socjalistycznych „Wiener Neueste Nachrichten” ogłaszają korespondencję z Berlina, według której w niedzielę wieczorem, cały wydział krajowy kościoła wyznaniowego został zaarrestowany. Wedle tego pisma wygłosił przywódca kościoła wyznaniowego proboszcz Niemoeller przemówienie na ogólnym zgromadzeniu. Wielki kościół św. Pawła, w którym ksiądz Niemoeller wygło-

sił swe przemówienie, musiał być zamknięty na godzinę przed wygłoszeniem przemówienia z powodu przepełnienia.

Na początku zebrania zakomunikowano publiczności, że przełożenie kościoła zostało zaarrestowane, co wywołało ogromne poruszenie w masach zebranych. Na miejscu zainicjowano spontaniczną akcję zbiórki, która dała pokaźne rezultaty finansowe.

Rekord sprawności samolotu

(Specjalna służba informacyjna „N. Dziennika”)

Praga, 26. 5. (B). We środę o godzinie 14 po odlocie samolotu z Pragi do Warszawy, który nastąpił bez lądowania na trasie, zwrócono się do praskiej dyrekcji linii lotniczych z prośbą o natychmiastowe wylądowanie we Wrocławiu dla zabrania pewnego profesora uniwersytetu z Wrocławia do Warszawy. Profesor ten, którym jest znany chirurg, był pilnie potrzebny w Warszawie, gdzie miał przeprowadzić natychmiastową operację. Dyrekcja linii lotniczych w Pradze przyrzekała zastosować się do tego życzenia, mimo że samolot znajdował się w danej

chwili już nad Sudetami. Zawezwala ona drogą radiotelegraficzną kapitana, któremu udzieliła odpowiednich instrukcji. Równocześnie dyrekcja zwróciła się telefonicznie do władz niemieckich z prośbą i zezwolenie na wylądowanie i o zezwolenie na zabranie pasażera. Samolot wylądował we Wrocławiu o godzinie 15.15, o godzinie 15.20 wystartował z lekarzem na pokładzie, a o godzinie 16.07 wylądował w Warszawie, gdzie o godzinie 16.30 mógł profesor przystąpić do operacji.

KRONIKA LWOWSKA

Mordercy śp. Jasińskich -- aresztowani

Lwów, 26. 5. (B). Ze Złoczowa donoszą, że po żmudnych dochodzeniach policja ujęła wszystkich sprawców bestialskiego morderstwa na rodzeństwie Jasińskich, właścicieli Belzca. Bliższe szczegóły ze względu na dobro sprawy nie mogą być ujawnione.

Urzędnik kuratorium lwowskiego aresztowany za fałszerstwo

Lwów, 26. 5. (B). Wczoraj został aresztowany we Lwowie urzędnik kuratorium szkolnego Jerzy Kinda, który w lutym przyjechał z Warszawy do Lwowa celem objęcia posady. Jak się okazuje Kinda dopuścił się szeregu fałszerstw, fałszował różne dokumenty, przedstawiał się jako porucznik, posiadający wiele odznaczeń etc. Poszukiwany on był przez policję warszawską i krzeszowską. Zajmował on w lwowskim kura-

Samolot francuski został strącony

Bilbao, 26. 5. PAT. Reuter donosi, że samolot marki angielskiej, należący do francuskiego towarzystwa lotniczego „Air Pyrenees”, obsługujący linię Bajonna-Bilbao, strącony został przez samoloty powstańcze pod Sopolana, miastem nadmorskim na północ od Bilbao. Pasażerowie wyszli podobno z wypadku cało.

torium szkolnym stanowisko sekretarza wydziału rachunkowego. Aresztowanie jego wywołało we Lwowie dużą sensację. W związku z tą sprawą należy oczekiwać dalszych sensacyjnych niespodzianek które mają nastąpić już w najbliższych godzinach.

Lwów, 26. 5. (B). Jak się dowiadujemy, dyrektorem Teatru Nowego i Narodowego w Warszawie został mianowany Ludwik Sołski, zaś jego zastępcą i faktycznym dyrektorem p. Wiliam Horzyca ustępujący ze stanowiska dyrektora Teatru Miejskiego we Lwowie.

Dalsze wyroki w Brześciu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Brześć, 26. 5. 1A) W więzieniu Sądu Okręgowego w Brześciu pozostaje do dyspozycji władz sądowych 185 osób, aresztowanych w związku ze znanymi zajściami. Śledztwo w sprawie udziału w zajęciach niebawem zostanie zakończonych.

Sąd grodzki w Brześciu skazał kolejarza Pawła Janikowskiego na 10 miesięcy więzienia, oraz Migdałskiego, Stefaniaka i Żurawskiego na 6 miesięcy więzienia. Wspomnianych schwytano na gorącym uczynku grabieży towarów ze składów żydowskich podczas zajęć.

Inspekcja p. premiera pod Warszawą

Warszawa, 26. 5. Prezes rady ministrów i minister spraw wewnętrznych gen. Sławoj Składkowski w towarzystwie wojewody warszawskiego Bronisława Nakoniecznikowa Klukowskiego oraz komisarza rządu na m. st. Warszawy Władysława Jaroszewicza dokonał w dniu 26 maja r. inspekcji na terenie m. Warszawy oraz okolic podmiejskich.

Pan premier wydał surowe zarządzenia, mające na celu całkowite uporządkowanie wszystkich miejscowości podmiejskich i arterii wylotowych z Warszawy, wyznaczając jako ostateczny termin dla ukończenia tych prac dzień 2 czerwca r.

Wiceminister Sokołowski wyjeżdża do Stanów Zjedn.

Warszawa, 26. 5. PAT. 27 maja r. wyjeżdża do Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn. podsekretarz stanu w min. przem. i handlu p. M. Sokołowski wraz z naczelnikiem wydziału p. St. Budzyńskim.

Celem podróży jest zapoznanie się ze stanem rynku amerykańskiego w zakresie możliwości naszego wywozu oraz zorientowanie się wobec wejścia Stanów Zjedn. na drogę rokowań dwustronnych co do podstaw ewentualnych rozmów handlowych między Polską a Stanami Zjednoczonymi.

Zwyżka dochodów w kwietniu

Warszawa, 26. 5. PAT. Dochody budżetowe w kwietniu br. wyniosły ogółem 190.680 tys. zł. co w porównaniu z dochodami w kwietniu z 1936 r. daje zwyżkę 15.217 tys. zł. tj. 8.67 proc.

Niezwykłe zjawisko nad morzem polskim

Jastrzębia Góra, 26. 5. PAT. Nad Łrzegami otwartego Bałtyku zaobserwowane zostało przez mieszkańców Karwi, Jastrzębiej Góry, Rozewia, Wielkiej Wsi niezwykle zjawisko atmosferyczne nad morzem polskim, w postaci dwóch olbrzymich świetlnych kul, złączonych pasmem świetlistym koloru fioletowego. Potężne kule w pewnej chwili zaczęły silnie promienić, by przeobrazić się w smugi światła trójkątnego kształtu. Zjawisko trwało około 20 minut i znikło nagle, jak nagle pojawiło się. Ponieważ doskonale było obserwowane na północnej części firmamentu, możliwe jest, że ma ono związek z zorzą polarną. Charakterystycznym było, że odbiór radiowy był bardzo silnie zakłócony w czasie trwania osobliwego zjawiska.

Egipt przyjęty do Ligi Narodów

Genewa, 26. 5. PAT. Egipt został jednogłośnie przyjęty do Ligi Narodów przy 46 głosujących.

ZJAZD „AKIBY” W KRZESZOWICACH.

We farmie „Akiby” w Krzeszowicach odbędzie się w piątek i w sobotę 28 i 29 b. m. Zjazd członków kwucy „Lakfar”. W zjeździe weźmie udział dr J. Ohrenstein. Otwarcie w piątek o g. 6 wiecz.

Rząd przeznacza 700 tys. zł. na pomoc dla powodzian

Warszawa, 26. 5. PAT. W środę dnia 26 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. wicepremiera E. Kwiatkowskiego posiedzenie Komitetu ekonomicznego ministrów. Celem przyjazdu z pomocą dotkniętym klęską gradów i powodzi gospodarstwom rolnym na terenie województw kieleckiego, krakowskiego i pomorskiego komitet ekonomiczny postanowił przeznaczyć doraźnie dotacje na pomoc siewną w kwocie 700.000 zł. Będzie ona użyta na zaopatrzenie poszkodowanych i niezamożnych rolników w niezbędne nasiona, sadzeniaki i paszę. Ponadto ministerstwo komunikacji przystąpi do naprawienia uszkodzonych linii kolejowych, dróg i mostów.

Następnie komitet ekonomiczny postanowił zwiększyć o 15 milionów zł. kredyty budowlane

na rok bieżący. Te dodatkowe kredyty przeznaczone będą na dokończenie rozpoczętych już uprzednio domów, przy czym rozdzielone będą przede wszystkim dla tych miast, w których prowadzone w ramach ogólnego planu inwestycyjnego roboty dały najmniejsze rezultaty w liczbie zatrudnienia bezrobotnych.

W dalszym ciągu posiedzenia, po wysłuchaniu sprawozdania podsekretarza stanu w ministerstwie przemysłu i handlu Mieczysława Sokołowskiego o obrocie towarowym z zagranicą. Komitet ekonomiczny zalecił przedstawienie wniosków w sprawie poprawienia salda w bilansie handlowym w związku z koniecznością zwiększonego importu surowców na pokrycie potrzeb wzrastającej produkcji w kraju.

Polska uznaje imperium włoskie w Abisynii

Paryż, 26. 5. PAT. Wystąpienie min. Komarnickiego na zgromadzeniu Ligi Narodów w sprawie abisyńskiej wywołało poważne echo w kołach politycznych.

Korespondent genewski Havasa podał oświadczenie min. Komarnickiego in extenso.

Genewski korespondent „Paris Soir“ uważa, że wystąpienie min. Komarnickiego było najbardziej

interesującym faktem pierwszego posiedzenia zgromadzenia Ligi Narodów. Dziennik zaopatruje korespondencję z Genewy tytułem „Polska uznaje imperium włoskie w Abisynii“.

Należy zaznaczyć, że wystąpienie delegata polskiego na zgromadzeniu Ligi Narodów nie było niespodzianką dla dobrze poinformowanych kół politycznych.

Paryż przyjął niechętnie dra Schachta

Paryż, 26. 5. PAT. Ustosunkowanie się prasy paryskiej do wizyty dra Schachta nacechowane jest albo chłodną rezerwą, albo wyraźną nawet niechęcią. Poza faktem, iż rokowania handlowe francusko-niemieckie stały się ostatnio na martwym punkcie, do tego rodzaju ustosunkowania się prasy przyczyniły się również oświadczenia dra Schachta, które wywołały niezadowolenie zarówno ze względu na aluzję do politycznych rewindykacji niemieckich, a mianowicie do sprawy kolonii, jak również z powodu zapowiedzi, iż Niemcy będą się starały o uzyskanie obniżki stopy procentowej pożyczek Dawesa i Younga. Fakt, iż dr Schacht w swej deklaracji do prasy podkreślił, że tak wysokie oprocentowanie wydaje się nadmierne ze strony państwa „nawpół socjalistycznego“ wywołał niezadowolenie nawet na la-

mach prasy prawicowej, która nie polemizując z samym twierdzeniem zauważa jednak, jak to czyni np. „Journal des Debats“ iż sprawa ta nie ma nic wspólnego z oprocentowaniem pożyczki i że w każdym razie tego rodzaju uwaga dra Schachta na temat charakteru państwa francuskiego zasługuje na specjalną uwagę. Podniesienie przez dra Schachta sprawy obsługi pożyczek odbiło się również nieprzychylnym echem na dzisiejszym posiedzeniu giełdy, gdzie pożyczka Younga spadła z 438 do 427 fr. Organ finansowy „Information“ zwraca uwagę na to, że oprocentowanie pożyczki Younga zostało i tak faktycznie zmniejszone na skutek deprecjacji kuponów wywołanej dewaluacją franka, pomimo, iż kupony te były zabezpieczone klauzulą złota.

Aresztowanie 2-ech posłów socjalistycznych w Gdańsku

Gdańsk, 26. 5. PAT. Gdańska policja polityczna zaarrestowała dzisiaj posłów socjalistycznych Jana Wichmanna oraz Edwarda Schmidta, osadzając ich w areszcie ochronnym, aczkolwiek sejmowi gdańskiemu nie został przedłożony wniosek o wydanie posłów władzom. Powód aresztowania nieznany.

Oddział powstańców przeszedł na stronę wojsk rządowych

Madryt, 26. 5. PAT. Union Radio nadało wczoraj wieczorem komunikat ministerstwa wojny, głoszący, że na froncie armii środkowej trwała strzelanina a na odcinku miasta uniwersyteckiego i na froncie Guadalajary — pojedynki artyleryjski, po czym pozycje nieprzyjacielskie bombardowane były skutecznie. Artyleria nieprzyjacielska ostrzeliwała rannym Madryt, co pociągnęło za sobą ofiary. Na stronę wojsk rządowych przeszło 26 żołnierzy z pełnym uzbrojeniem. Na froncie baskijskim artyleria i lotnictwo nieprzyjacielskie bombardowały nasze pozycje bez następstw. Na froncie Leon atak na odcinku Robledo Villa został odparty.

Ministerstwo lotnictwa podaje, że samoloty rządowe bombardowały miasto Palma na Majorce. Pod Bilbao w walce powietrznej strącono samolot nieprzyjacielski. Samolot rządowy, którego lotnik uratował się na spadochronie spadł na linii wojsk rządowych. Bombardo-

Nowy kawał kombinatorów warszawskich

Warszawa, 26. 5. (A) Przemysłowiec leśny z Belgii Maurycy Tauber w drodze do Warszawy poznał w pociągu dwóch eleganckich panów, z których jeden przedstawił się jako hr Tarnowski plenipotent hr Brankiego właściciela wielkich lasów, który pragnie je sprzedać, a drugi jako kupiec leśny Bleiweiss. Wobec tego, że przemysłowiec belgijski wyraził zgodę na kupno lasów rozpoczęły się pertraktacje. Rzekomy hr Tarnowski otrzymał czek i pieniądze na sumę 40000 zł. Dopiero gdy miano podpisać umowę u reagenta wyszło na jaw, że byli to aferyści. Zostali oni aresztowani.

Ustawodawstwo gospodarcze

Ukazał się „Dziennik Ustaw R. P.“ Nr. 38 z dnia 25 bm., w którym opublikowano m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

rozp. ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 4 maja 1937 r. w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (poz. 291);

rozp. ministra Rolnictwa i R. R. z dnia 4 maja b. r. o wprowadzeniu w życie na pewnych obszarach państwa niektórych przepisów ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (poz. 292).

wany był też przez samoloty rządowe dworzec w Jadraque.

Delegacja Polsko-Palestyńskiej Izby Handlowej w ministerstwie przemysłu i handlu

Warszawa, 26. 5. (A). W dniu 25 bm. została przyjęta przez p. wiceministra przemysłu i handlu Sokołowskiego delegacja Polsko-Palestyńskiej Izby Handlowej, w osobach pp. prezesa Lewitego i wiceprezesa sędziego Friedego.

W toku konferencji zostały szczegółowo omówione wszelkie sprawy dotyczące się wymiany towarowej pomiędzy Polską a Palestyną.

Sprawa „Feniksa“ na plenum Senatu — w piątek

Warszawa, 26. 5. PAT. Porządek dzienny wyznaczony na piątek 28 bm. plenarnego posiedzenia Senatu obejmuje m. in. sprawozdanie komisji oświatowej o projekcie ustawy o Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego (referuje sen. Ehrenkreutz), sprawozdanie komisji administracyjnej o projekcie ustawy o zmianie granic województw poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego, sprawozdanie komisji spr. zagr. dotyczące dwóch projektów ustaw ratyfikacyjnych, przyjętych dn. 25 bm. na posiedzeniu komisji i sprawozdanie komisji gospodarczej w sprawie noweli dekretu Prezydenta R. P. o zabezpieczeniu interesów osób ubezpieczonych w towarzystwie ubezpieczeń na życie „Phoenix“.

Ligi obrony Praw Człowieka będą rozwiązane w całej Polsce

Warszawa, 26. 5. (A) Donosiliśmy już o zawieszeniu przez władze Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela. Prezes Ligi Andrzej Strug wniósł, jak wiadomo, apelację do M. S. W. i dziś nadeszła odpowiedź z ministerstwa w myśl której apelacja zostaje odrzucona a obecnie władze przystąpią do całkowitej likwidacji wszystkich oddziałów Ligi na terenie całego kraju.

Uniewinniony od zarzutu oszukiwania emigrantów niemieckich

Warszawa, 26. 5. (A) Przed rokiem słynna była afera, której bohaterem był urzędnik komitetu pomocy dla emigrantów niemieckich Reichtmann, który wyludził u wcie kinierów kilkanaście tysięcy zł pod pozorem, że otrzyma dla nich certyfikaty do Palestyny. Reichtmann skazany został przez sąd okręgowy na dwa lata więzienia. Na dzisiejszej rozprawie apelacyjnej sąd uznał, że emigranci niemieccy wręczyli Reichtmannowi pieniądze dobrowolnie przy czym Reichtmann nie zobowiązał się dostarczyć im certyfikatów, a jedynie czynić w tym kierunku starania. Z uwagi na to sąd Apelacyjny uniewinnił Reichtmanna.

Zniknięcie fakira Ipi

Łondyn, 26. 5. (C) Prasa donosi, że fakir Ipi, który stał na czele powstańców w Waziristanie walcząc z wojskami angielskimi, zniknął w tajemniczy sposób. Nikt nie wie, dokąd on się udał.

POCIĄG POPULARNY DO KATOWIC

Liga Popierania Turystyki organizuje dnia 30 bm. (niedziela) wycieczkę pociągiem popularnym z Krakowa do Katowic na zawody piłkarskie KS Cracovia z KS Ruch i Targi Katowickie za 2,80 zł.

Odjazd z Krakowa dn. 30 bm. (niedziela) o godz. 8.55, przyjazd do Katowic godz. 11.40 odjazd z Katowic godz. 20. 40 przyjazd do Krakowa godz. 23.20.

CZERWONY KRZYŻ W AKCJI POMOCY POWODZIANOM

Zarząd Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w Krakowie pragnąc przyjąć z pomocą ludności dotkniętej klęską powodzi zakupił za 200 zł bielizny, którą rozda najwięcej potrzebującym. Równocześnie wszczął akcję zbiorów odzieży i bielizny przez Kola Młodzieży PCK.

„GIOTTO I MALARSTWO ŚREDNIOWIECZNE“

W piątek 28 bm. godz. 19 odbędzie się w sali Instytutu Kultury Włoskiej (Ślaskowska 12) zajmujący odczyt pt. „Giotto i malarstwo średniowieczne“, który wygłosi po włosku dr Luigi Cini.

DO JUGOSŁAWII kolejną i autokarem od zł. 335.-
„ARGOS“ Warszawa, Wierzbowa 6, tel. 334-34
 Kraków, Szczepańska 7, tel. 159-99

Kronika krakowska

Do numeru dzisiejszego dołącza się broszurę, wydaną przez Spółdzielczy Bank Kredytowy (Stradom 15) — z okazji 10-lecia istnienia Banku.

DYZURY LEKARZY I APTEK:

Dziś mają dyżur dzienny lekarze: Haber Chaim, Zwierzyniecka 23, tel. 139-48, Tochowicz Leon, Piłarska 5, tel. 177-37, Pleszowski Ignacy, Starowiślna 17, tel. 188-00, Sokołowski Adam, Basztowa 24, tel. 142-04; — dyżur nocny: Straucherowa Ida, Dietla 60, tel. 117-17, Eibenschütz Stan., Potockiego 12, tel. 119-01, Twardowski Marian, Lubomirskich 27, Walewski Stan., Biskupia 16, tel. 155-50.

Dziś mają dyżur nocny apteki: Rynek gł. A-B 45, Łobzowska 8, Grzegorzewska 9, Długa 4, Krakowska 19, Zwierzyniecka 7, Brodzińskiego 7.

PRZYGOTOWANIA DO „WIANKÓW“

Wstępem do tegorocznego „Święta Morza“, które odbędzie się od 27 do 29 czerwca br. będzie w Krakowie wspaniała uroczystość Wianków, która odbędzie się z wielkim przepychem i nakładem urządzona w dniu 19 czerwca na Wiśle u stóp Wawelu.

ŚWIĘTO PUŁKU ZIEMI KRAKOWSKIEJ

Wczoraj pułk piechoty ziemi krakowskiej obchodził swoje doroczne święto pułkowe związane z historyczną bitwą tego pułku z r. 1920. Przed kościołami pułku odbyła się uroczysta msza polowa, w której wzięli udział przedstawiciele władz państwowych z p. wicewojewodą dr Małaczyńskim, prezydent m. dr Kaplicki, delegacje oficerskie korpusu krakowskiego, cały pułk obchodzący swoje święto, liczne delegacje z pocztami sztandarowymi oddziałów P. W. oraz liczna publiczność. Po mszy św. nastąpiło uroczyste wręczenie odznak pułkowych oficerom i podoficerom, oraz p. Wandzie Dąbrowskiej, nauczycielce w dokształcającej szkole żołnierskiej, zorganizowanej przez Białą Krzyż. W południe odbył się wspólny obiad żołnierski, po południu zaś zawody sportowe oraz konne, zakończone wręczeniem nagród zwycięsciom.

WYCIECZKA PODCHORAŻYCH LOTNIKÓW W KRAKOWIE

Wczoraj przybyła do Krakowa wycieczka szkoły podchorążych lotników w liczbie ok. 100 osób. Podchorążowie po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda na Wawelu wzięli udział w kypianiu kopca Józefa Piłsudskiego na Sowińcu po czym zwiedzili ważniejsze zabytki miasta.

OTWARCIE WYSTAWY DZIEŁ A. GROTTGERA

Wczoraj w południe w Krakowie w oddziale Muzeum Narod. im. F. Jasińskiego przy ul. Szczepańskiej odbyło się uroczyste otwarcie w 100-ną rocznicę urodzin Artura Grottgera wystawy jego dzieł. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz z p. wicewojew. krak. dr Małaczyńskim, radcą Urzędu Woj. Stankowskim i starostą grodzkim p. Wolanieckim na czele, profesorowie Akademii Sztuk Pięknych, liczne grono artystów malarzy i zaproszonych gości.

Uroczystość otwarcia rozpoczął przemówieniem dyr. Muzeum Narod. F. Kopera, charakteryzując w swoim przemówieniu twórczość wielkiego artysty. Wystawa dzieł Grottgera, mieszcząca się w obszernych salach, obejmuje przeszło 200 dzieł artysty. Poza dziełami wypożyczonymi na wystawę ze zbiorów publicznych krakowskich większą część eksponatów stanowią prace Grottgera, ogółem nieznane, pochodzące ze zbiorów prywatnych. Zainteresowanie wystawą jest b. duże w Krakowie, zwłaszcza że tutaj od śmierci artysty była urządzona tylko jedna większa wystawa jego dzieł.

WIELKA ZABAWA DLA DZIECI W PARKU DRA JORDANA

W związku z „Tygodniem Dziecka“ odbędzie się w dniu 29 bm. godz. 16 zabawa dzieci w parku dr Jordana, urozmaicona produkcjami dzieci zorganizowanymi w ochronkach.

Dzięki uprzejmości dyrektora krakowskiej M. Kolei Elektrycznej p. Polaczka Korneckiego wszystkie dzieci do lat 7-miu, udając się tegoż dnia w towarzystwie osób starszych w kierunku Parku dr Jordana i z powrotem, będą korzystały, w godzinach od 15—20 z bezpłatnego przejazdu.

Dzieci posiadające rowery (trycikle) i hulajno gi są proszone o zjawienie się o godz. 15.30 na planach pod Uniwersytetem Jagiellońskim, skąd poprowadzi orkiestra, udając się gremjalnie na zabawę do Parku dra Jordana. W czasie zabawy, dzieci będą obdarowane słodyczami.

„Dni Krakowa“ -- otwarte!

Wczoraj nastąpiło w Krakowie uroczyste otwarcie „Dni Krakowa“. Miasto przybrało z tej okazji odświętny wygląd. Z domów powiewały chorągwie. W obecności licznych tłumów o godz. 18.30 na rynku obok Ratusza nastąpiło uroczyste otwarcie. Przybyli tam reprezentanci władz z wicewojewodą dr Małaczyńskim na czele. Do zebranych przemówił prez dr. Kaplicki, wywodząc m. in.:

Za chwilę mam ogłosić „Dni Krakowa“ — za otwarte. Mam na prastarym świetnym krakowskim Rynku, w obecności zebranego obywatelstwa z Radą Miejską na czele uroczyste stwierdzić, że Kraków na rozcięcie otwarł swe bramy na powitanie miłych gości. I że się na ich przyjęcie przygotował, dając wszystko, co ma najlepszego.

W ubiegłym roku organizując „Dni Krakowa“ czyniliśmy to z pewnym lękiem. Czy się udać? Jak wypadną? Były to przecież pierwsze nasze kroki w tej dziedzinie. Śmiało rzucona myśl okazała się zdrową, dobrą i pożyteczną. Idea „Dni Krakowa“ — jak się to mówi — chwyciła.

Dziś inaugurujemy nowe, drugie z kolei „Dni Krakowa“. Ich program różni się od zeszłorocznego. Dajemy nieco mniej imprez, natomiast włożyliśmy wielki wysiłek, by poziom ich był możliwie najwyższy. Zdajemy sobie bowiem sprawę, że to jest właściwa droga, po której winniśmy kroczyć. Żadne z miast, które obecnie słyną w świecie ze swych wspaniałych festiwali artystycznych, że wspomnę tylko Salzburg, nie doszło do tego z roku na rok. Trzeba na to szereg lat. Ten sam Salzburg, który zachwycił obecnie swymi artystycznymi imprezami, próbę ich podjął przed około 100 laty. Próbę zresztą z początku nieudałą. Wieloletnia, wytężona, celową pracą festiwale salzburskie zdobyły sobie zasłużoną sławę. Wiemy dobrze, jak pomyślne znaczenie posiada to dla miasta, dla zamożności jego obywateli.

Ambicją Krakowa jest przekształcenie skromnych dziś „Dni Krakowa“ na ogólnoświatowe festiwale artystyczne. Ich poziom wyznaczy nam w przyszłości miejsce wśród analogicznych imprez zagranicy. Przysłowia, że „nie od razu Kraków zbudowano“ i „nie święci garnki lepią“ mają tu pełne zastosowanie. Na to trzeba czasu, pracy, pie-

niędzy. Z tym, żeby czasu nie mitrzyć, a bezustannie w artystycznym wysiłku pisać się dalej i wyżej?

Nie miejsce tu i nie pora do wyliczenia wszystkich imprez, które przyniosą tegoroczne „Dni Krakowa“. Program ich zresztą jest wszystkim doskonale znany z prasy i radia, którym bardzo gorąco dziękuję za propagandę naszych festiwali. Pragnę jednak podkreślić, że do współudziału zaprosiliśmy szereg zespołów regionalnych ze Śląska i Warszawy, i że we współpracy tej widzimy początek reprezentacyjnych ogólnopolskich festiwali artystycznych.

Takie imprezy troskliwie opracowane jak „Lud polski w muzyce, tańcu i śpiewie“, jak zapowiedziane 4 koncerty na dziedzińcu wawelskim, które poświęcone będą wyłącznie twórczości kompozytorów polskich — posiadają oczywiście wartość w krzewieniu kultury narodowej.

To są głębsze i poważne zadania „Dni Krakowa“. Dążeniem naszym i staraniem jest, by „Dni“ odbyły się w atmosferze wesela i radości. Mówi się, że Kraków jest uroczysty, a Krakowianie poważni, ba — nawet „żółciowo“ usposobieni. Być może, że odnośnie raczej refleksyjnej natury Krakowian opinia ta ma pewne uzasadnienie. Poważne spojrzenie na życie, a ponurość i smutek — to rzeczy zupełnie odrębne. Krakowianie umieją być weseli i są prawdziwie — po polsku — gościnni. To niewątpliwie przymioty swego usposobienia okażą w pełni, kiedy na „Dni Krakowa“ w mury naszego miasta zjadą — oby jak najliczniej — turyści polscy i zagraniczni.

Witając naszych gości, wśród których widzę dzisiaj przybyłych przedstawicieli prasy z całej Polski — życzę im jak najmielszych wrażeń. Życzę radości i pogody — w dosłownym tego wyrazu znaczenia. I pod tym hasłem otwieram drugie „Dni Krakowa“.

Po przemówieniu prez. Kaplickiego wyciągnięto na maszt chorągiew o barwach miejskich a orkiestra przy dźwiękach pieśni przedefilowała ulicami miasta. W dalszym ciągu odbył się koncert na Placu Szczepańskim, oraz otwarcie wystawy Wysockiego w Pałacu Sztuki.

40-LECIE GIMNAZJUM IM. EMILII PLATER

Wczoraj odbył się w Krakowie uroczysty obchód 40-lecia pierwszego gimnazjum żeńskiego im. Emilii Plater w Krakowie. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele św. Anny. Po nabożeństwie w pięknie przyozdobionej zielenią i portretami auli gimnazjalnej, odbyła się przy udziale przedstawicieli władz, nauczycielstwa, wychowanki gimnazjum i zaproszonych gości uroczysta akademia, na której szereg mówców skreśliło historię i rozwój pierwszego gimnazjum żeńskiego w Krakowie, oraz jego wielkie znaczenie wychowawcze dla szeregu pokoleń. Uroczystości jubileuszowe zakończyła wspólna wycieczka do Lasu Wolskiego.

RUCH LUDNOŚCI W MARCU

W ciągu miesiąca marca br. zawarto w Krakowie małżeństw 176 (187), w tym chrześcijańskich 130 (129). Urodziło się żywo dzieci 261 (236), nieślubnych 49 (44), w czym z małżeństw żydowskich rytualnych 11 (18). Wśród żywo urodzonych było chłopców 133 (117). W tym samym okresie czasu zmarło osób 246 (285). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 88 (93). Z przyczyn śmierci najczęściej przypada na choroby serca 41 i na gruźlicę 41. Wśród zmarłych było chrześcijan 199 (224).

ZWINIĘCIE STANOWISK

DOROŻEK KONNYCH NA RYNKU GŁÓWNYM

Z dniem 27 maja br. opuszczają swoje dotychczasowe postoje dorożki konne na Rynku Głównym, przenosząc się na ul. św. Anny, Bracką, św. Tomasza oraz inne odleglejsze stanowiska. Miejsce dorożek konnych na Rynku Głównym zajmą dorożki samochodowe.

W ten sposób wysuwane od dłuższego czasu postulaty mieszkańców miasta Krakowa zostaną pomyślnie zrealizowane.

Z CECHU ZŁOTNIKÓW I JUBILERÓW W KRAKOWIE

Onegdaj odbyło się Walne Zgromadzenie członków Cechu przy licznych udziałach członków oraz w obecności przedstawicieli władzy nadzorczej p. radcy dr Romańskiego.

Po szczegółowym sprawozdaniu z działalności przez starszego Cechu p. Leona Friednera i przyjęcia zamknięcia rachunkowego za lata 1935—36 udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium i wybrano następujący zarząd: starszy cech: Henryk Spanauf — zastępca: Mieczysław Kędzi-

lek, członkowie zarządu: Böhm Abraham, Kłodowski Wiktor, Feldmaus Adolf, Kluger Schaje, Hirsch Chaim i Reichman Zygmunt — zastępcy: Pilzer Abraham, Grüner Aron, Goldberg Salomon, Wesolowski Ignacy, Fisch Leon i Ende Tobiasz. Komisja rewizyjna: Herzog Mojżesz i Sandhaus Izrael. Sąd polubowny: Friedner Leon, Vogler Szymon i Sandhaus Izrael.

WYŁOWIENIE Z WISŁY ZWŁOK SAPERA

Na 58 kilometrze Wisły wyłowiono wczoraj jednego z saperów, którzy zginęli w sobotę wieczór podczas akcji ratowniczej na Prądniku.

ECHA STRAJKU PROTESTACYJNEGO WE LWOWIE

W związku z wiadomością, jakoby poważna kolektura losów we Lwowie odmówiła demonstracyjnie zamknięcia lokalu podczas dwugodzinnego strajku protestacyjnego, dowiadujemy się, że informacja ta nie odpowiada prawdzie i polegała na nieporozumieniu.

— BNEJ SYJON. W niedzielę 30 bm. wycieczka furami do Ojcowa. Zgłoszenia i informacje codz. w godz. 7.30—9.30 wiecz. Wielopole 24 i p.

— ZWIĄZEK CHEMIKÓW ŻYDÓW. Jutro, piątek wycieczka do rafinerji nafty w Trzebinii. — Zbiórka przed dworcem osobowym o godz. 7.15 rano.

— KRAKOWSKIE KOŁO ZWIĄZKU BIBLIOTEKARZY POLSKICH. W piątek 28 bm. godz. 18 odbędzie się w Czytelnicy Czasopism Biblioteki Jagiel. zwyczajne zebranie Krak. Koła Zw. Bibliotekarzy Polskich z następującym porządkiem dziennym: „Polska ustawa biblioteczna“. Dyskusję zagai p. H. Lipska.

Dziś mecz Amal (Tel Awiw) - Makkabi

Dziś we czwartek 27 bm. w godzinach popołudniowych odbędzie się oczekiwane z dużym zainteresowaniem spotkanie w piłce ręcznej. Z jednej strony stanie czołowy zespół palestyński „Amal“ którego przeciwnikiem będzie Makkabi — obecnie najsilniejsza drużyna Krakowa.

Początek tych ciekawych zawodów o godz. 3.30 pop. O godz. 5 pop. odbędzie się mecz haseński 9 mistrz. klasy A Cracovia—Makkabi.

Kronika gospodarcza

Coraz więcej spółdzielni w Polsce

Główny Urząd Statystyczny opracował zestawienie dotyczące liczby spółdzielni w Polsce należących do Związków rewizyjnych. Jak wynika z tego zestawienia, w dniu 1 stycznia br. na terenie całego kraju znajdowało się 12.068 spółdzielni wobec 11.475 w dniu 1 stycznia 1936 r. W ciągu roku ubiegłego przybyło zatem w Polsce 593 nowych spółdzielni, z czego 417 spółdzielni należy do polskich związków rewizyjnych, 76 zaś do ukraińskich i ruskich. Liczba spółdzielni, należących do związków rewizyjnych niemieckich i żydowskich, wykazuje pewien spadek.

Z ogólnej liczby spółdzielni do polskich związków rewizyjnych należy obecnie 7.215 spółdzielni, do ukraińskich i ruskich 3.305, do niemieckich 780, oraz do żydowskich 768 spółdzielni.

Największa liczba spółdzielni znajduje się na terenie województwa lwowskiego, mianowicie 2.053, z których większa część (1.275 spółdzielni) należy do związków ukraińskich i ruskich. W województwie tarnopolskim znajduje się 1.475 spółdzielni (1.170 spółdzielni ukraińskich i ruskich), w woj. stanisławowskim 1.131, w lubelskim 879, w poznańskim 821, w krakowskim 736, w wołyńskim 741, w warszawskim 724, w kieleckim 657, w łódzkim 488, w pomorskim 450 w białostockim 433, w wileńskim 337, w śląskim 307, w nowogrodzkim 293, w m. st. Warszawie 277, oraz na terenie województwa poleskiego znajduje się 236 spółdzielni.

Najwięcej posiadamy spółdzielni typu oszczędnościowo-pożyczkowego, mianowicie 5.442, w tym 3.656 rolniczych, 1.559 powszechnych, oraz 180 urzędniczych i pracowniczych. Spółdzielni zakupu i zbytu istnieje na terenie Polski ogółem 3.091 (w tym 2.684 rolniczo-spożywczych i 407 rolniczo-handlowych), spożywców 1.555 i mleczarskich 1.323. Ponadto istnieje w Polsce 131 spółdzielni konsumentów, 176 — rolników, 105 — rzemieślników i robotników, oraz 10 różnych spółdzielni.

Bilans Banku Polskiego

W ciągu II-ej dekady maja zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 1,4 mln. zł do 411,0 mln. zł, a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 0,3 mln. zł do 40,2 mln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 22,8 mln. zł do 579,1 mln. zł, przy czym portfel wekslowy spadł o 26,4 mln. zł do 526,9 mln. zł, stan pożyczek zabezpieczonych zastawami obniżył się o 3,4 mln. zł do 29,2 mln. zł, natomiast portfel zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł o 7,0 mln. zł do 23,0 mln. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu obniżył się o 1,9 mln. zł do 46,6 mln. zł.

Pozycje „inne aktywa“ i „inne pasywa“ uległy zwiększeniu, pierwsza o 22,9 mln. zł do 235,4 mln. zł, druga zaś o 2,2 mln. zł do 221,9 mln. zł. Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 32,5 mln. zł do 299,8 mln. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 34,6 mln. zł do 935,1 mln. zł. Pokrycie złotem wynosi 36,21 proc. Stopa dyskontowa 5 proc., stopa od pożyczek zastawowych 6 proc.

Obieg polskich monet srebrnych i bilonu w dniu 20 maja br. przedstawiał się następująco (w mln. zł — w nawiasie obieg w dn. 10 maja): suma gło-balna 401,4 (419,1), w tym: monety srebrne 322,4 (337,9), bilon niklowy i brązowy 79,0 (81,2).

Z GIEŁDY

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOZOWA

Kraków, 26. 5. Pszenica 80% ziarn. szklit. 30—30.25 dworska czerw. stand. 29.75—30 biała stand. 29.50—29.75 targowa stand. 29—29.25 żyto dworskie stand. 24.75—25 targowa stand. 24.50—24.75 owies dworski stand. lekko zadeszcz. 24.75—25.25 targowy stand. lekko zadeszcz. 24.25—24.75 jęczmień dworski stand. 29.50—25 targowy stand. 22.25—22.50 mąka pszenna nowe stand. gat. I. 65% 45 gat. II 70% 26—27 razowa 95% 33.75—34.25 pastewna 18—13.50 mąka żytnia okr. Krakowskiego nowe stand. gat. I 70% 34.75 razowa 80% 32.75—33.25 95 proc. 28—28.50.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa 26. 5. Akcje: Bank Polski 101.75—101—101.50 Tendencja utrzymana.

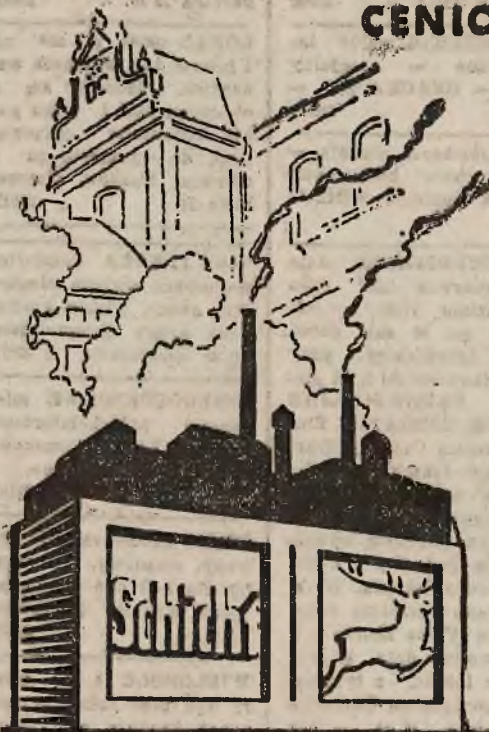
Papiery procentowe 8% prem. poz. inwest. I em 63.75 8% prem. poz. inwest. seryjna I em. 89 II em 84.25 dolarowa 54.75—54.25—54.50 dolarówka 39.25 stabilizacyjna 370 konsolidacyjna grube 54 drobne 43.25—53.13—33.25. Tendencja niejednorodna.

Dewizy: Belgia 89.10 Holandia 290.55 Londyn 26.12 Nowy Jork czek 5.28 Nowy Jork tel. 5.28 3/8 Oslo 131.25 Paryż 23.62 Praga 18.38 Sztokholm 134.65 Szwajcaria 120.80 Włochy 27.85. Tendencja niejednorodna.

NOTOWANIA POZAGIEŁDOWE

Warszawa, 26. 5. Kursy orientacyjne: Dillonowska 51.50 Warszawska 48.88 konsolidacyjna grube 54 drobne 53 Stabilizacyjna 370 Śląska 48.88—49. Tendencja utrzymana.

WYRABIANE W WARSZAWIE — CENIONE W CAŁEJ POLSCE

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

WYRÓB KRAJOWY

W zakładach Schicht-Lever w Warszawie wyrabiają polscy robotnicy z najlepszych surowców mydło JELEŃ SCHICHT. Jest to mydło najwięcej w Polsce rozpoznane i cenione przez wszystkie gospodynie.

SZCZYRK „JUTRZENKA“

Dom wypoczynkowy dla młodzieży szkolnej i dzieci od lat 6. poleca swoje słoneczne pokoje (oświetlenie elektryczne). Polana, strumyk obok willi. Opiekę nad młodzieżą objęły siostry fashowe. Pomoc naukowa w zakresie szkoły powszechnej i gimn., poza tym sport, gimnastyka, gry i zabawy. Pierwszorzędny wikt (5 razy dziennie). Ceny umiarkowane. Zgłoszenia przyjmuje H. HELLEROWA, SZCZYRK, WILLA „JUTRZENKA“. 2743k

Poszukiwany przedstawiciel

obeznany z branżą mydlarską i kosmetyczną z odpowiedzialną gwarancją. Rozpatrywane będą tylko oferty poważne. — Fabryka Mydła i Kosmetyków MAJDE i Ska, Warszawa, Okopowa 15. 2919k

W niedzielę dnia 13 czerwca 1937 o godzinie 18-tej odbędzie się Walne Zebranie

W niedzielę dnia 13 czerwca 1937 r. o godzinie 18-tej odbędzie się Zrzeszenia Komisjonerów i Handlarzy Bydła w Krakowie przy ul. Sarego 1 z następującym porządkiem dziennym:

- 1 Sprawozdanie
- 2 Wybór zarządu
- 3 Interpelacja
- 4 Woine wnioski

za Zarząd
J. ENGELSTEIN

Zdrojowiska

RABKA. Pełnokomfortowe PENSJONATY STORCHOWEJ „Janina — Jędynaczka“ proszą o wcześniejsze zamówienia. 2831k

PENSJONAT DLA DZIECI USTROŃ (śląsk) komfort, ochroniarka, lekarz, las, woda. Mgr. STAHROWA, Kraków, Fenna 4. 2768k

RABKA. Pensjonat dla dzieci. Dobre położenie — pierwszorzędna kuchnia, — fachowa troskliwa opieka. Pod zarządem Zofii Natanson. Zgłoszenia Kraków — Potockiego 13 od 7—8 tel. 169-37. 2275g

RABKA „Anna“ telefon 253 pod zarządem Mandelbaumowej poleca pokoje z bieżącą ciepłą i zimną wodą Ceny w I-szym sezonie niskie. 2537k

RABKA — ZDRÓJ Pełnokomfortowy pensjonat — „ELIASZOWKA“ obok lasów pięknie położony, pokoje z werandami, taras, ogród. Pod zarządem B. Graffów. 2878k

RABKA. Pierwszorzędne, pełnokomfortowe PENSJONATY STORCHOWEJ — „JANINA“ tel. 260, — „JEDYNACZKA“ — tel. 273 otwarte cały rok. Bieżąca ciepła i zimna woda w pokojach. Łazienki i tarasy na wszystkich piętrach. — Ogród, polana, las. — Bezkonkurencyjne wykwintna kuchnia rytualna. CENY W I. SEZONIE BAR DZO NISKIE. 2800k

RABKA — ZDRÓJ naprzeciw Zakładu kąpielowego po gruntownym remoncie prowadzi obecnie swój znany pensjonat „Wawrzynówka“. Polecam piękne pokoje z balkonami wodą bieżącą, dużym ogrodem, przyjmuję również dzieci pod macierzyńską opieką. Zgłoszenia Ewa Malcowa, Rabka — telefon 240. 2135g

RABKA willa „LILIA“ — Weintraubowej poleca pokoje słoneczne z utrzymaniem Kuchnia rytualna. Polana las, rzeka. Dla dzieci opieka pedagogiczna. Zgłoszenia przyjmuje: Weintraub, Kraków, Miodowa 51 od 1-go czerwca Rabka — Garniecka 56. 2378g

REKLAMA DZWIGNIA HANDLU

RABKA — Pensjonat — „OPIEKA“ komfortowo urządzone pod zarządem HOCHMANOWEJ i STRASSEROWEJ tel. 326. 2809k

KRYNICA — pensjonat „BAJKA“. Centrum tel. 294 nowoczesny komfort, balkony, polana, kuchnia wykwintna, tani sezon wio-senny. Drowa Lówowa i C. Golligerowa. 2392k

KRYNICA. — Pensjonat „GRAND“ poleca słoneczne, komfortowe pokoje, wykwintną rytualną kuchnię. Polana do leżakowania. — Radio. 2794k

KRYNICA „KraKowianka“ Dra med. Kupczyka. Pokoje z opieką lekarską. 2917k

KRYNICA — Pensjonat „Marta — Kamelia“ telefon 287 po gruntownym remoncie poleca słoneczne pokoje, ogród, dużą łazienkę obok willi. Zarząd Braunówna. 2829k

KRYNICA. Pensjonat — Restauracja Lichtingerowej Willa Maria — Małgorzata, telefon 121, poleca piękne, komfortowe pokoje. Kuchnia rytualna. Dawniej Węgierska — Korona. 2500k

ZNANY komfortowy PENSJONAT „IWONKA“ w Krynicy — Zdroju prowadzi nadal pod zarządem J. Beimów poleca PO GRUNTOWNYM ODNOWIENIU pokoje słoneczne z pięknym widokiem na lasy. OTWARTY 1-go MAJA, kuchnia wykwi-ntna rytualna na żądanie dietetyczna. Do dyspozycji PT. Gości auto, urządzi się wycieczki zbiorowe. 2284k

NAD MORZE do pensjonatu zabierze ograniczoną grupę młodzieży szkolnej Mgr. Greisman nauczycielka szkół średnich. Zgłoszenia Kraków, Felicjanek 16 m. 9. 19 1/2—20 1/2. 2071g

MUSZYNA — ZDRÓJ. Pensjonaty: „IRENA“ i „ZONKA“ Centrum. Komfortowe. — Polecają: Freudowa — Günsberg. 2559k

WAŻNE dla kuracjuszy. Z dniem 15 maja kursuje samochód ciężarowy z bagażami do GOCZAŁKOWIC, SZCZYRKU, BYSTRY. Ceny przystępne. Zgłoszenia dzień wcześniej „Express“ Kraków, Miodowa 20 tel. 14581. 2905k

SZCZYRK — Pensjonat „ŚLAZACZKA“ poleca pokoje słoneczne pełnokomfortowe, kuchnia wykwi-ntna, ściśle rytualna pod zarządem b. kierowniczki pensjonatu „Sześć Boże“ R. Panzer, R. Klein. 2250g

SZCZYRK willa „BAJKA“ poleca od 15 maja duże słoneczne pokoje. Obszerny ogród. Duża nowo-wybudowana jadalnia. Kuchnia ściśle rytualna pod zarządem B. WOLFOWEJ. 2465k

POZNANSKA GIEŁDA ZBOZOWA

Poznań, 26. 5. Cen tranzakcyjnych nie ma. Ceny orientacyjne Pszenica 29—29.25 Reszta bez zmiany. Ogólne usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 26. 5. Dewizy: Paryż 19.55 Londyn 21.01 1/2 Nowy Jork 4.37 3/8 Bruksela 73.75 Mediolan 23 Amsterdam 240.47 1/2 Sztokholm 11.42 1/2 Oslo 103.60 Kopenhaga 96.50 Praga 15.23 Białogród 10 Ateny 3.25 Konstantynopol 3.45 Bukareszt 8.25 Japonia 126.25. Tendencja niejednorodna.

POŻYCZKA STABILIZACYJNA

w Londynie £. 64 w Paryżu Fr. fr. 1700 w Zurychu Dol 53.75 przy tendencji mocnej.

POŻYCZKI POLSKIE W N. JORKU.

Nowy Jork, 25. 5. Dillonowska 47 Stabilizacyjna 64.125 Dolarowa 50.125 Warszawska 43.50 Śląska 45.625. Tendencja utrzymana.

DEWIZY EUROPEJSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 26. 5. Kursy zamknięcia: Berlin 40.15 Londyn kabeł 4.94 5/32 Paryż 4.47 3/8 Zurych 22.87 Rzym 5.26 1/2 Amsterdam 54.99. Tendencja niejednorodna.

LONDYŃSKA GIEŁDA METALI

Londyn, 26. 5. Notowania w £. za tonnę Cynk 28 3/8 termin 23 5/8 Cyna 252—1/4 termin 250 3/4—251 Strąta 230 1/2 Ołów 24 3/8 termin 24 1/4 Miedź 61 1/2—62 termin 59 13/16—59 7/8 Elektrolit 64 1/2—66 1/2 Złoto 140.7.

POJAWIĄ SIĘ NASTĄDOWE
WARTOŚCIOWE
ABYSTRZYKOWE
PRAWOZŁYBY PROSZĘ JAPONSKI,
NALEŻY
EADAC

KATOL
ZABIJA ROŚCĄCWO
OWADY I T. P.

Pocztę szylrową inserterową

szefy wrzucić w słoju
całego dnia
tylko
do skrzynki

wstawianej w bramie
przed „Nowym Dziennikiem”
a którą opróżnia się
6 razy dziennie.

Wolne posady

SAMODZIELNEGO ekspedienta lub ekspedientki z branży galanterijnej poszukuje Schäfer, Zwierzyniecka 6. 2271g

POSZUKUJE się zastępcy do gabinetu dentystycznego na 2 miesiące na prowincję w KIELECKIM. — Informacje w Składzie przy borów, dentystycznych J. Leblowicza Kraków Rynek 6. 11.

ODDAM dodatkowe zastęstwo na wyroby pamiątkowe dla miejscowości kuracyjnych i uzdrowisk. Zgłoszenia pod „Zakopan” „Nowy Dziennik”. 1400k

TECHNIK z zakładem poszukuje lekarzy dentystyki z dyplomem polskim. — Zgłoszenia Munisch Schärif Sniatyn. 2234g

Posad poszukują

MAGISTER matematyki — kwalifikowana nauczycielka gimnazjalna poszukuje posady nauczycielskiej. — Zgłoszenia do Adm. Nowego Dziennika pod „Matematyka”. 2247g

MŁODA panienka z ukończonym kursem handlowym i wybitnie pięknym piśmem poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej za skromnym wynagrodzeniem. Zaświadczenia pod „Piłna i pracowita” do Adm. Nowego Dziennika. 2235g

SAMODZIELNA buchalterka, korespondentka, biegła maszynistka i stenotypistka poszukuje posady — ewent. półdniowej. Zgłoszenia „Uczciwa A” Adm. Nowego Dziennika. 2918k

SAMODZIELNA rutynowa korespondentka polskoniemiecka, pisząca b. biegle na maszynie — obeznaną z wszelkimi czynnościami biurowymi poszukuje posady, ew. na wyjazd. — Zgłoszenia: Adm. Nowego Dziennika pod „Inteligentna”. 2100g

Reklama dźwignią handlu

PRENUMERATA w Krakowie z odnośnikiem i bez odnośnika oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . miesięcznie zł. 4.30 kwartalnie zł. 12.90 Zagranicą z przesyłką pocztową miesięcznie zł. 7.50 kwartalnie zł. 22.50

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie Strona w tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 76 milimetr. Strona za tekstem 6 łamów po 38 mm. Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów.

WYTWÓRNIĄ MEBLI nowoczesnych i Zakład art. stolarski L. Lewkowicz — Kraków Szlak 51. 2290g

NOWOCZESNE meble lakierowane — specjalny skład — BRACKA 6. — 2920k

3.50 czyszczenie ubrania — 10 gr. pranie kołnierzyka PERLA Centrala WOLNICA 8.

W PONIEDZIAŁEK dnia 7-go czerwca 1937 roku o godzinie 17.30 — odbędzie się w sali obrad Gminy Izraelickiej przy ulicy Skawińskiej 2, II piętro **NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE** Stowarzyszenia Ochrony Starość Żydowskich „Asyfas Skenim” w Krakowie, z następującym porządkiem dziennym: Sprawa wyłączenia budynku i budowa nowego Zakładu. W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zebranie w tym samym dniu, w tym samym lokalu, z tym samym porządkiem dziennym o godzinie 18.00 — bez względu na komplet. 2713k

PRZYJMUJEMY do zamiany stare maszyny do pisania różnych typów. „Maszynodom” Max Löwenstein, Kraków — Zwierzyniecka 11. 2431k

RAZOM usuwa zbyteczne owłosienie u Pań i Panów. Schönwald, Kraków, Dietłowska 51. Pokaz usuwania włosów we firmie. — 2612k

„BELLOT” usuwa owłosienie z cebulki. Na żądanie usuwa owłosienie we firmie. Prospekty wysyłam: Schönwald, Kraków, Dietłowska 51. 2495g

SMACZNE obiady po ustalonej cenie wydaje się. — Dietla 111/I p. m. 1. 1400k

ZBIÓRKA uliczna Stow. Bejt Lechem odbyła dnia 13 maja br. przyniosła zł. 494.23. Kwotę tę zużyto na rozdanie artykułów spożywczych młodym, kilkaset biednych rodzin. 2230g

BUCHALTERA RUTYNOWANEGO, wybitnego fachowca, najchętniej przysięgłego przyjmą do spółki celem założenia biura. — Zgłoszenia do N. Dz. sub: „Czerwiec” 2264g

PIERWSZA w Krakowie rytualna jarka kuchnia Silberbacha — (dawniej Weisbrota) ul. Starowiślna 19 poleca smacznie i zdrowo przyrządzone potrawy. Śniadania wiedeńskie, obiady menu i a la carte. Ceny bardzo umiarkowane. Codziennie świeże ciastka domowe. 2897k

KONSTYTUJĄCE WALNE ZGROMADZENIE — Stowarzyszenia „Chaklunt” Żydowskie Przysposobienie Rolnicze w Krakowie odbędzie się w lokalu Spółdzielczego Banku Kredytowego w Krakowie, — Stradom 15 w niedzielę dn. 6 czerwca 1937 o godzinie 3.00 po południu, a w razie braku przepisane komplety o godzinie 3.30 po południu z ważnością uchwał bez względu na komplet obecnych, z porządkiem dziennym: Wybór Wydziału, Komisji Rewizyjnej i Sądu Polubownego. Za Komitet założycieli: Abraham Nussbaum mp. Dr. Zygmunt Aronsohn mp. 2902k

POKOJ komfortowy, dwuosobowy, łyż., telefon, wykwitne utrzymanie. Plac Dominikański 4/1. 2269k

PIĘKNY pokój umeblowany, dwuosobowy, bardzo słoneczny, balkon, wejście z klatki schodowej od 1 czerwca do wynajęcia. — Paulińska 20, m. 5, od g. 1-3. 1979g

POKÓJ duży, słoneczny, — obszerny, natychmiast do wynajęcia. Wiadomość Kopernika 10 m. 7. 2263g

LOKAL około 400 m² na I piętrze o 15-tu oknach weneckich, składający się z obszernej hali i kilku pokoi, centralnie ogrzewanych do wynajęcia od 1 czerwca. Kraków, Karmelicka 16. 2921k

KAWALERKA komfortowa osobne wejście elegancka, ewent. użycie kuchni oraz druga skromniejsza tania. Rzeszowska 7/8 2287g

CZTEROPOKOJOWE mieszkanie pełnokomfortowe Kraków XXII Limanowski 19 do wynajęcia. 2915k

POKÓJ kawalerski umeblowany, frontowy, słoneczny dla 1-2 pań do wynajęcia. Kraków Kopernika 10, m. 4. 2908k

WIELOPOLE 24. I p. cztery lub pięć pokoi, przedpokój, kuchnia, pełny komfort do wynajęcia. 2911k

ORGANIZATOR niezwykle uzdolniony, energiczny, reprezentatywny, bezwzględnie uczciwy, posiadający sztab agentów w całej Polsce, mogący wykazać się chlubnymi wynikami, przyjmie zastęstwo poważnej firmy, złoży kaucję — zgłoszenia Biuro ogłoszeń, Kraków, Sienna 12 pod „Najlepsze referencje”. 2279g

SYPIALNIA wiedeńska w dobrym stanie, okazynie do sprzedania. Wiadomość Kurdeckiego 5, m. 6. 2197g

NAJNOWSZE FIRANKI kapy, serwety poleca wytwórnia firanek Sarego 5. Ceny niskie. 2904k

TALMUD w tłumaczeniu niemieckim zupełnie nowe książki okazują do sprzedania. Oferty do Adm. Nowego Dziennika pod „Okazja Talmud”. 2232g

NAJTANSZA szczerotkarnia poleca wszelkie rodzaje szczerotek i pendzli. Brenner Boż-go Ciała 22. 2273g

KOMPLETNE URZĄDZENIE bakteriologiczne — chemiczne w bardzo dobrym stanie do sprzedania. Zgłoszenia do Adm. Nowego Dziennika pod „Nowoczesne laboratorium”. 2276g

Zarząd Miejski w Stoł. Król. Mieście Krakowie Nr. 10835 M. W. K. 1937.

OGŁOSZENIE.

przetargu publicznego na dokończenie budowy hali pomp w Bielanych (roboty rzemieślnicze).

Zarząd Miejski w stoł. król. mieście Krakowie — M. Wodociągi i Kanalizacja ogłasza przetarg ofertowy na dokończenie budowy hali pomp w Bielanych (roboty rzemieślnicze) z terminem wnoszenia ofert do dnia 15 czerwca 1937 r. godzina 12-ta, w którym to dniu o godzinie 12.15 nastąpi otwarcie ofert.

Wadium w wysokości 2% oferowanej sumy należy złożyć w kasie Miejskich Wodociągów i Kan., a kwit dołączyć do oferty.

Plany, warunki techniczne ogólne i szczegółowe można przeglądać w M. Wodociągach i Kanalizacji w Krakowie, ul. Senatorska 1, między godziną 12-tą a 14-tą, gdzie również można nabywać formularze ofertowe za opłatą 5.00 zł. 2887k

Za Prezydenta Miasta: Dr Rudolf Radzyński wr. wiceprezydent miasta.

CENY w złotych: I. strona 1.25. — Tekst. 1. — Nadesłane 0.75. — Za tekstem 0.25. — Drobne od słowa 0.10 gr. Dla poszukujących pracy 0.05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł. 5. — Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe zł. 10. — Podziękowania lekarskie do 25 mm. zł. 10. — Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w I. łamie zł. 20. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK” wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświęcone.

Wydawca: Za spółkę Wyd. „Nowy Dziennik”: Zygmunt Hochwald. — Redaktor odpowiedzialny: Dr. Mojżesz Kanfer. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, — pod zarządem Maksymiliana Feldmana.

PRYW. DOKSZTAŁCAJĄCE KURSY

„WIEDZA”

KRAKÓW, UL. PIERACKIEGO 14.

przygotowujące na lekcjach zbiorowych w Krakowie, oraz w drodze korespondencji zapomocą zupełnie nowo opracowanych skryptów, programów i miesięcznych tematów, przyjmują wpisy na nowy rok szk. 1937/8 na: 1) Kurs maturalny gimnazjum starego typu, 2) Kurs średni do egz. z 4-oh kl. gimn. nowego ustroju, 3) Kurs niższy z zakresu I i II kl. gimn. nowego ustroju, 4) Kurs 7-mio kl. szkoły powszechnej. Wykładają najwybitniejsze siły fachowe. 2889k

TRZECHPOKOJOWE mieszkanie pełnokomfortowe — Starowiślna 62 do wynajęcia. 2914k

POKÓJ komfortowy dwu — ewent. jednoosobowy, utrzymanie lub bez, łazienka, telefon, Filipa 11, m. 5 — wolny. 2891k

POKÓJ umeblowany dla pana tania do wynajęcia. — Kraków, Dietla 64, m. 12. 2281g

Interesy handlowe

ORGANIZATOR niezwykle uzdolniony, energiczny, reprezentatywny, bezwzględnie uczciwy, posiadający sztab agentów w całej Polsce, mogący wykazać się chlubnymi wynikami, przyjmie zastęstwo poważnej firmy, złoży kaucję — zgłoszenia Biuro ogłoszeń, Kraków, Sienna 12 pod „Najlepsze referencje”. 2279g

Kupno

NOSZONA garderobę kupującą placę najlepsze ceny. Goldberg, Gazowa 11. Tel. 168-21. 1504g

KUPUJE starą garderobę placę najwyższe ceny Jarosławski. Waska 12. tel. 147-19. 1186g

KUPIE kilka parasoli ogrodowych używanych lecz w dobrym stanie. Rozenbergowa Goczałkowiec-Zdrój Dom Zdrojowy. 2899k

TRZECHPOKOJOWE mieszkanie komfortowe. Kołłątaja 2 do wynajęcia. 2912k

Zarząd Miejski w Stoł. Król. Mieście Krakowie Nr. 10835 M. W. K. 1937.

OGŁOSZENIE.

przetargu publicznego na dokończenie budowy hali pomp w Bielanych (roboty rzemieślnicze).

Zarząd Miejski w stoł. król. mieście Krakowie — M. Wodociągi i Kanalizacja ogłasza przetarg ofertowy na dokończenie budowy hali pomp w Bielanych (roboty rzemieślnicze) z terminem wnoszenia ofert do dnia 15 czerwca 1937 r. godzina 12-ta, w którym to dniu o godzinie 12.15 nastąpi otwarcie ofert.

Wadium w wysokości 2% oferowanej sumy należy złożyć w kasie Miejskich Wodociągów i Kan., a kwit dołączyć do oferty.

Plany, warunki techniczne ogólne i szczegółowe można przeglądać w M. Wodociągach i Kanalizacji w Krakowie, ul. Senatorska 1, między godziną 12-tą a 14-tą, gdzie również można nabywać formularze ofertowe za opłatą 5.00 zł. 2887k

Za Prezydenta Miasta: Dr Rudolf Radzyński wr. wiceprezydent miasta.

Domek wypoczynkowy, szkota. Same oszczędności.